BONDIA® ARUBA

E

Falta di maneho...
Tambe ta maneho...?

Pagina 5

Diasabra 31 di Januari 2026 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Parlamentario Arends-Reyes ta entrega mocion tocante introduccion di lifeguard na beach

Pagina 3

- **Wardacosta y Cuerpo Policial di Aruba a intercepta boto cu droga** Pagina 2
- **Acuerdo di coalicion Hulandes ta renoba politica di Reino pa islanan den Caribe Hulandes** Pagina 2
- **Conseho di Seguridad di ONU a extende mandato di su oficina na Haiti** Pagina 10

Aruba y Caribe enfrentando un realidad nobo di biahe

Pagina 4

Pagina 11

Cubanonan den rij pa gasolin mientras Trump ta duna ultimatum di petroleo

Pagina 23

Studiante Mericano sentencia cu cadena perpetua pa asesinato di studiante Chines

OP=OP
% TUI DEALS
AMSTERDAM
BIAHE IDA I BUELTA FOR DI
AWG 1574
pa persona
E preis menshoná ta un preis di komienso di un biahe ida i buelta pa persona ekskluyendo gastunan di reservashon, i ta reservá di kambionan di preis i erornan di imprenta.
Skèn e QR-code pa e oferta aki

Acuerdo di coalicion Hulandes ta renoba politica di Reino pa islanan den Caribe Hulandes

Dia 30 di januari 2026, e coalicion nobo di Hulanda—consistiendo di partido D66, VVD y CDA—a publica nan acuerdo di coalicion pa e prome termino di gobierno nobo, esta 2026-2030. Durante un conferencia di prensa, a presenta e acuerdo aki mencionando algun punto importante pa gobernacion, incluyendo algun cu ta trata islanan den Caribe Hulandes.

E acuerdo di coalicion Hulandes pa 2026-2030 ta reafirma cu Reino Hulandes ta extende mas leu cu Europa y ta inclui Aruba, Corsou y Sint Maarten, hunto cu Boneiro, Sint-Eustatius y Saba. E acuerdo aki ta enfatisa cu Reino ta mas cu un pais den Lama Norte y ta marca e relacion cu islanan den Caribe como uno basa riba responsabilidad comparti y cooperacion.

Segun e acuerdo Hulanda tin e meta pa fortalece colaboracion igual y constructivo dentro di Reino. Den su cooperacion cu Aruba, Corsou y Sint Maarten, e enfoke lo ta riba bon gobernansa, proteccion di derecho humano y estado di derecho fuerte, mientras tanto trahando riba aumenta auto-dependencia di e paisnan. E coalicion ta bisa cu temanan manera corupcion y mitigacion di actividad criminal lo ser activamente atendi den colaboracion cu e islanan.

Pa Caribe Hulandes—Boneiro, Sint-Eustatius y Saba—E acuerdo ta bisa cu e politica nobo introduci na Hulanda Europeo lo aplica eynan tambe, tanten cu tin motibo pa haci esaki. Gobierno Hulandes ta comprometi di construi un minimo social cu hende por biba riba dje, siguiendo e recomendacionnan di e Comision Thodé, incluyendo manteniendo necesidadnan basico y utilidadnan pagable. Ley di gobernansa y maneho financiero pa e islanan aki tambe lo ser modernisa, incluyendo e introduccion di un legislacion di integridad manera e ley Bibob.

E acuerdo di coalicion aki ta reconoce cu e parti Caribense di Reino Hulandes ya ta experenciando e efectonan di cambio di clima, incluyendo degradacion di rifnan di coral y inundacion. Como resultado, e coalicion ta comprometiendo na avansa un agenda climatico conhunto y lo continua e Plan di Politica di Medio Ambiente y Naturalesa pa Caribe Hulandes.

Esaki ta specialmente relevante pa coralnan di Aruba, ya cu gran parti di nos rifnan ta morto, segun Rene Henkens di Wageningen University & Research a conta Bon Dia Aruba na februari 2025, en conexion cu e proyecto ‘Turning the Tide.’

Aunke e tempo ey ya a conta cu tabatin medidanan implementa pa yuda restaura coral rond di isla, e coralnan ta keda vulnerable pa nivelnan di lama y specialmente loke nan ta yama “bleaching”, un proceso unda e coralnan ta perde alga cu ta biba den nan tehido pa via di stress, causando nan pa perde nan color y asina perde nan fuente principal di alimentacion.

Aunke un agenda climatico ta señala un speransa pa proteccion di Aruba su naturalesa, mester subraya cu esaki tin mester di e cooperacion y accion concreto di gobierno. Y esaki por ta un punto di preocupacion.

Manera Bon Dia Aruba a publica e siman aki den un articulo titula “ABC ta haci yamado pa amplia educacion riba naturalesa”, interes en general pa protege nos medio ambiente ainda ta hopi abao. Manera Sr. Greg Peterson si Aruba Birdlife Conservation a conta Bon Dia Aruba, companianan en general ta enfoca mas riba ganashi y mucho menos riba Aruba su naturalesa. Ta p’esey e NGO ta haciendo yamado pa un liderazgo grandi cu por surpasa e limitenan causa pa e desinteres aki. Kisas por spera cu e agenda climatico di Reino por trece un cambio berdadero.

Pa loke ta desaroyo economico, e coalicion nobo di Hulanda ta planea pa establece un Plataforma di Crecemento Economico pa Caribe, diseña pa stimula innovacion y crecemento economico sostenible den tur seis isla. Ademas, e Institucion di Inversion Nacional lo por inverti den tur cuatro pais di Reino bao e mesun condicionnan.

E acuerdo di coalicion ta bisa cu pa aborda pobresa ta keda un prioridad clave den e parti Caribense di Reino, cu un enfasis riba cooperacion igual y fortaleciendo auto-dependencia. Mientras cu no a specifica un suma pa Aruba, prome minister eligi Rob Jetten a duna comentario cu tin planea pa otorga 30 miyon euro pa municipalidadnan Boneiro, Sint-Eustatius y Saba pa asina aborda e tema di pobresa.

E rapport ta subraya e necesidad pa atende pobresa como parti di esfuersonan amplio pa mehora gobernansa, resiliencia economico y condicionnan social.

E acuerdo tambe ta reitera cu Hulanda ta keda responsable pa defensa di e parti Caribense di Reino Hulandes, incluyendo mantene un presencia militar fuerte pa protege interesnan comparti.

E ultimo luna aki a pone seguridad di e islanan na prueba debi na e operacion militar di Merca na costa di Venezuela cu a resulta den e captura di ex-presidente Nicolas Maduro. Den e simannan prome cu e captura, Merca a aumenta nan presencia den Caribe, specialmente na Trinidad y hermana isla Corsou, aumentando preocupacion tocante e seguridad y impacto economico riba e islanan Aruba, Boneiro y Corsou cu ta situa mas cerca di e continente Latino America.

Manera e acuerdo di coalicion a stipula, e Statuut di Reino ta keda e fundeshi di relacionnan, y e acuerdo ta bisa explicitamente cu e islanan ta retene y derecho pa declara independencia si nan kier haci esey.

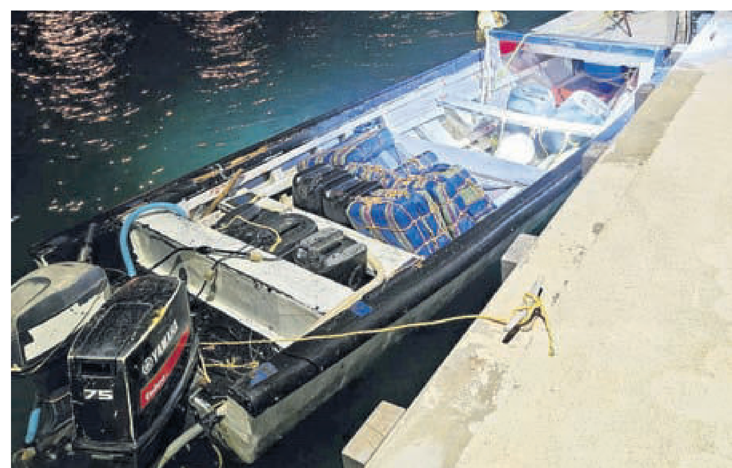
Den entrevista despues di e presentacion di e acuerdo, prome minister eligi Jetten a expresa su orguyo di loke su gabinete ta planea pa haci pa e parti Caribense di Reino. “Nos ta hopi satisfecho cu nos por a yega na varios acuerdo positivo pa e islanan den Reino, manera intensifica cooperacion den areanan di seguridad, economia y sostenibilidad. Nos ta haciendo esaki, entre otro, por medio di haci e Banco di Inversion Nacional pa e paisnan, pa asina Aruba, Corsou y Sint Maarten por haci uso di tur areglo disponible pa renoba nan economia y sigura cu, hunto cu turismo, otro sectornan riba e isla tambe por ser fortaleci.”

Wardacosta y Cuerpo Policial di Aruba a intercepta boto cu droga

Den ora nan di diaranson marduga, 28 di januari, autoridad nan a tuma nota di un contacto sospechoso nabegando den direccion di Aruba. Miembro nan di Centro Operacional Maritimo (MOC) di Wardacosta inmediatamente a pidi asistencia di un unidad di Metal Shark y tambe un avion di Wardacostapa sali den direccion di e contacto.

Na momento cu a yega cerca di e posicion di e contacto, a tuma nota cu ta trata di un boto cu 7 persona riba dje. Den e boto tambe a mira diferente pakete a bordo. Inmediatamente a intercepta e lancha y a bay back Steunpunt pa asina continua cu e caso. Ta trata di 7 hende homber cu nacionalidad Venezolano y un cantidad di droga cu nan a purba di hiba Aruba.

Tambe a pidi asistencia di e helicopter di Wardacosta pa ehecuta un control riguroso na diferente parti di costa di Aruba . Den un cooperacion hunto cu diferente departamento di Cuerpo Policial di Aruba, a logra di detecta y tambe recupera un cantidad di pakete den area noordoost di Aruba. A entrega tur 7 individuo y tur droga na Cuerpo Policial. Miembro nan di Cuerpo Policial lo continua cu e investigacion y entretanto a logra di destrui tur droga.

Parlamentario Arends-Reyes ta entrega mocion tocante introduccion di lifeguard na beach

Como reaccion riba varios incidente tragico y lamentable cu a resulta den perdida di bida riba beachnan di Aruba, Parlamentario di AVP, Jennifer Arends-Reyes a dirigi pregunta oficial na Minister di Turismo, Wendrick Cicilia (AVP) tocante e estado, cobertura y responsabilidad di lifeguard of personanan cualifica pa duna prome auxilio riba nos costa. Tambe Arends-Reyes recientemente a entrega un mocion riba e topico aki.

Segun Arends-Reyes a indica den un comunicado di prensa, e ripiticion di incidente grave riba beachnan ta mustra claramente cu no por sigui trata e asunto di siguridad di bishitante y localnan como algo secundario. “Nos ta papia di bida humano. Tur bishitante y tur ciudadano cu ta drenta lama mester por conta cu proteccion, preparacion y reaccion rapido di personanan designa ora un emergencia sosode,” Parlamentario Arends-Reyes a declara.

Entre e preguntanan presenta, e parlamentario ta pidi claridad riba:
* Cual institucion of ministerio ta finalmente responsabel pa coordinacion y supervision di un sistema di lifeguards.
* Ki rol strandpolitie por tin?
* Mester tin borchinan cu ta indica peliger di coriente despues di cierto distancia;
* Cual standard di entrenamento y certificacion e lifeguards mester cumpli cune;
* Y cual accionnan concreto lo wordo tuma pa evita cu incidente similar sigui tuma lugar den futuro.

Arends-Reyes a enfatisa cu turismo ta e motor principal di economia di Aruba, pero cu no por logra exito den turismo na costa di siguridad y bienestar di hende. “Un destino turistico di calidad ta uno cu ta garantisa no solamente experiencia, sino tambe proteccion. Esaki ta un responsabilidad comparti, pero cu gobierno mester tuma liderazgo,” el a añadi.

Cu e preguntanan parlamentario, Parlamentario Jennifer Arends-Reyes ta enfatisa cu Parlamento tin un deber pa monitor, cuestiona y exigi accion ora ta trata siguridad publico, y ta boga pa un solucion structural y sostenibel pa cu siguridad riba nos beachnan.

Concentracion di incidente fatal na beach

Na januari 2026 tabatin varios incidente di turista cu a hoga of haya problema na lama y beach di Aruba, y e concentracion di e incidentenan aki a crea preocupacion entre comunidad.

Entre nan tabatin al menos cuatro morto relaciona cu awa: un turista cu a hoga na Boca Catalina; un Mericano di 77 aña di edad, pasahero di crucero, cu a hoga cerca di Palm Island; y otro dos hogamento riba dianan consecutivo, na Mangel Halto y Palm Beach.

E concentracion di e incidentenan aki dentro di un periodo cortico di tempo a genera reaccion fuerte den comunidad. Riba rednan social y den combersacionnan diario, hopi residente a expresa preocupacion tocante si Aruba ta experimentando un aumento real den morto di turista, of si e percepcion aki ta bin di e frecuencia cu cual noticianan asina a bin dilanti den un solo luna.

Basa riba reportahenan disponible publicamente den medionan local, e siguiente incidentenan involucrando turista a keda reporta durante januari 2026:
*Un turista a hoga na Boca Catalina, un señora di 58 aña cu tabata di bishita riba crucero.
*Un homber Mericano di 77 aña, tambe di bishita riba crucero, a hoga cerca di Palm Island. Un boto a trec’e na e pier mientras tabata duna CPR, pero el a fayece a pesar di esfuersonan continuo di personal di emergencia.
*Un homber Mericano di 72 aña di edad a haya problema den lama na Mangel Halto. Polis y ambulance a responde cu urgencia, pero e victima a fayece a pesar di esfuerso di resucitacion.
*Un turista Mericano di 63 aña di edad a bira malo despues di sali di lama na Palm Beach, cerca di area di Riu Antillas. El a collapse riba beach y a fayece a pesar di CPR administra pa personal di ambulance.

Den comunidad ta reina e sentimento cu januari 2026 ta representa un situacion inusual, pero ta importante pa pone e eventonan aki den contexto di añanan anterior. Basa riba reportahe di Bon Dia Aruba y otro medionan di comunicacion, al menos siete morto di turista vincula na awa of actividadnan relaciona cu beach a keda reporta durante 2025.

E incidentenan aki a sucede durante transcurso di aña y na diferente sitio, incluyendo Baby Beach, Arashi, Boca Catalina, Boca Grandi y Tres Trapi. Den varios caso, autoridadnan y medionan di comunicacion a indica cu e mortonan tabata involucra un combinacion di hogamento y emergencia medico, hopi biaha mientras turista tabata landa of tiki despues di participa den actividadnan relaciona cu awa.

Mientras e cantidad di morto di turista relaciona cu awa reporta na 2025 ta significante, e casonan aki tabata distribui durante diesdos luna. Esaki ta den contraste cu januari 2026, durante cual a reporta varios incidente fatal involucrando turista dentro di un solo luna.

Concentracion versus cifra total

Sin estadistica oficial, comprensivo, no ta posible pa conclui cu januari 2026 a mira mas morto di turista cu 2025 of añanan anterior. Loke si por bisa cu confiansa ta cu e concentracion di incidente fatal involucrando turista na januari 2026 ta notable.

Den otro palabra, e problema por no ta e cantidad total di morto, sino mas bien e frecuencia den cual varios incidente a sucede dentro di un periodo cortico. E clusternan aki a crea un impacto fuerte riba percepcion publico, amplificando preocupacion entre residente y poniendo mas atencion riba seguridad di turista.

Expertonan den comunicacion di crisis hopi biaha ta resalta cu ora eventonan negativo ta sucede cerca di otro den tempo, nan ta sinti mas alarmante cu e mesun cantidad di incidente plama durante un periodo mas largo. Esaki por yuda splica pakico hopi hende ta sinti cu “hopi a pasa den un periodo cortico” a pesar cu aña apenas a cuminsa.

Falta di data oficial

Un reto mayor den analisis di morto di turista na Aruba ta e falta di data oficial cu ta facilmente accesible. Por ehemplo, e jaarverslag di OM no ta distingui entre morto di local of turista, y polis di Aruba no ta publica datonan asina tampoco pa publico. E cifranan presenta den e rapport di OM ta referi tipicamente na fatalidadnan y casonan criminal en general, sin specifica status di e victimanan.

E falta di diferenciacion aki ta limita significantemente e habilidad di ciudadanonan y hasta prensa pa identifica tendencianan of saca conclusion firme. Sin datonan cla separando turista for di residente, y sin categorisacion pa causa di morto – manera hogamento, accidente di trafico, violencia of emergencia medico – cualkier analisis ta keda incompleto.

Cautela

E cantidad di morto di turista reporta na januari 2026, y particularmente e concentracion di e incidentenan aki dentro di un periodo cortico di tempo, logicamente a genera preocupacion den comunidad local. E sentido cu varios tragedia a sucede den un tempo cortico ta sosteni pa casonan reporta, y no mester ignora esaki.

Na mes momento, den ausencia di data comparable oficial y completo for di autoridadnan, no lo ta responsable pa conclui cu Aruba ta experimentando un aumento structural den morto di turista. Loke si por bisa ta cu januari 2026 a mira un agrupacion inusualmente halto di incidente fatal involurando turista compara cu e patronchi observa aña pasa.

Pa un evaluacion profundo y transparente, acceso na estadisticonan oficial cu ta diferencia claramente entre turista y residente ta esencial. Te cu data asina bira disponible, tanto medionan di comunicacion como e publico en general mester depende riba reportahe y analisis contextual, interpreta cu cautela.

BONDIA ARUBA

Estudio nobo di Mabrian:

Aruba y Caribe enfrentando un realidad nobo di biahe

Demanda di biahe global ta mustrando señal di crecemento modesto den prome mita di 2026, pero e patronchinan impulsando e cambionan aki no ta uniforme. Mientras destinacionnan Asiatico ta sigui impulsa inspiracion di biahe internacional, datonan di compania di inteligencia di biahe, Mabrian ta punta riba un reduccion den demanda pa Caribe – particularmente na comienso di 2026.

Pa destinacionnan manera Aruba, e dinamica aki ta pinta un imagen compleho di oportunidad y reto evolucionando den e panorama turistico.

Cambio den turismo global: Asia como lider

E estudio di Mabrian examinando comportamento di buskeda di vuelo y capacidad aereo internacional ta revela cu demanda pa biahe internacional pa januari – juni 2026 ta spera di aumenta un tiki en general, sosteni pa un aumento di casi 5,9 porciento den capacidad aereo global compara cu e mesun periodo na 2025.

Sinembargo, e distribucion di e demanda aki ta desigual. Asia – particularmente Asia Oriental y Sur Oriental – awo ta conta pa casi un tercer parti di intencion di biahe global, solidificando su posicion como e motor principal di crecemento di turismo pa comienso di 2026.

Podernan economico na Asia, incluyendo Hapon, Corea di Sur, China y destinacionnan emergente den Sur Oriente di Asia manera Vietnam, Indonesia, Filipinas y Cambodia, ta domina interes di buskeda di vuelo.
Mientras tanto, hubnan occidental manera Riyadh, Doha y Jeddah tambe ta avansando.

Den e marco aki, mercadonan tradicional den sur di Europa y Nort America ta mustra caidanan leve den intencion di biahe pa comienso di 2026. E tendencia aki ta impulsa en parti pa variacionnan di temporada, ya cu Mabrian ta resalta cu e data di intencion di biahe ta cubri e transicion y temporada inicial di berano – excluyendo e lunanan peak di berano cu tipicamente ta reforsa demanda na e regionnan aki.

Demanda pa biahe den Caribe: Un pronostico mas suave

Un di e hallazgonan notable di e analisis di Mabrian ta un suavisacion den demanda pa biahe den Caribe entre biaheronan global, Mericano y Europeo. Comparacion di actividad di buskeda di vuelo pa biahe di januari te cu maart 2026, cu e mesun periodo na 2025, e proporcion di biahe pa Caribe for di Merca a baha di 9,1 porciento pa 7,6 porciento, cu e caida mas skerpi observa na januari y un recuperacion apenas tentativo y instabil despues.

E contraccion den demanda aki ta mas pronuncia pa mercadonan Caribense manera Mexico, Republica Dominicana, Jamaica, Aruba y Caribe Colombiano, segun e Share of Searches Index di Mabrian. Mercadonan Europeo, igualmente, a mira caidanan modesto den demanda pa e region, sigui pa un recuperacion parcial cu a keda bao di nivelnan di un aña prome.

Un vocero di Mabrian ta describi e tendencia aki como un señal cu instabilidad regional – sea geopolitico, economico of impulsa pa percepcion – por afecta intencion di biahe. Den termino practico, esaki ta nifica cu percepcion di seguridad y confiansa di destinacion ta bay ta critico pa mercadonan Caribense buscando pa mantene y gana participacion di mercado.

Kico esaki ta nifica pa Aruba?

Pa Aruba – un destinacion cu un dependencia profundo riba turismo, specialmente for di mercadonan di Nort America y Europa – e cambionan di biahe regional aki merece atencion cauteloso. Varios implicacion clave ta bin dilanti:

1. Volatilidad di demanda a corto plaso.
Den prome kwartaal di 2026, destinacionnan Caribense incluyendo Aruba a mira un demanda mas suave di biahe den comportamento di buskeda di vuelo. Mientras e causanan aki ta compleho, particularmente vincula na dinamica regional, e datonan ta sugeri cu Aruba por experimenta crecemento mas slow den yegada di turismo na comienso di aña compara cu temporadanan anterior.
E volatilidad aki por afecta reservacionnan adelanta, proyeccion di entrada y strategianan di marketing, specialmente den e periodo di transicion y inicio di temporada halto, prome cu e demanda peak den berano bolbe.

2. Importancia di enfoke riba mercadonan emisor.
E caida den demanda pa Caribe tabata specialmente visible den mercado Mericano – un di e segmentonan mas importante pa Aruba. Un proporcion mas debil di buskeda por señala tanto un reduccion den interes como un aumento di competencia di otro destinacionnan internacional.
E cambio aki ta subraya e necesidad pa autoridadnan di turismo di Aruba intensifica marketing enfoca riba mercadonan clave manera Merca, Canada y Europa, enfocando riba seguridad, balor pa placa, y e atributonan unico di Aruba como destinacion, manera calidad di beach, hospitalidad y experiencianan.

3. Reputacion y comunicacion como herment strategico.
Den datonan global, destinacionnan cu ta mantene un reputacion fuerte y comunicacion claro cu biaheronan potencial usualmente por absorbe e impacto di shock, sea relaciona cu

salud, geopolitica, of impulsa pa percepcion.
Mabrian ta enfatisa cu e habilidad di un destinacion pa maneha percepcion y adapta strategia rapidamente ta clave pa gana confiansa back.
Pa Aruba, mantene un presencia positivo, claro di e 'brand' Aruba – particularmente rond di seguridad, sostenibilidad, y experiencia di bishitante – ta bay ta critico mientras mercadonan ta recalibra comportamento di turismo post-pandemia.

4. Diversificacion di oferta turistico.
E tendencia global mas amplio den direccion di diversificacion den intencion di biahe – unda destinacionnan menos conoci y alternativo ta expandiendo nan proporcion di mercado – ta presenta tanto un reto como un les. Pa Aruba por competi cu otro hot spot global cu ta experimentando aumento di demanda (specialmente na Asia), mester continua innovando den experiencia di turismo, oferta niche y programacion cultural.
Esaki por inclui reforsa segmentonan manera turismo di actividad, di bienestar y salud, gastronomia y ecoturismo –atrayendo no solo bishitantenan cu ta busca beach, sino tambe exploradornan buscando experiencianan nobo.

5. Resiliencia mediante strategia informa pa data.
E analisis di Mabrian ta resalta e balor di informacion lidera pa data den anticipa cambio di demanda y responde na volatilidad. Pa stakeholdernan di turismo na Aruba, usa inteligencia di biahe real-time – tocante comportamento di buskeda, patronchi di reservacion y tendencia di competencia – por ta un arma poderoso den toma di decision strategico y na tempo.

Balansa dependencia riba temporada cu crecemento a largo plaso

Mientras cu e pronostico di comienso di 2026 ta sugeri un suavisacion den demanda pa biahe den Caribe, ta esencial pa pone esaki den marco di e ciclonan mas amplio di turismo. Temporadanan di transicion y indicadornan inicial por cambia pa motibo di eventonan externo, pero periodonan peak di berano y tendencianan di recuperacion di biahe a largo plaso ainda por faborece destinacionnan den Caribe – particularmente si percepcionnan di seguridad ta stabilisa y e mercadonan emisor ta recupera.

Aruba, cu su identidad fuerte y infrastructura estableci, ta bon posiciona pa beneficia di efectonan di recuperacion asina. Sinembargo, esaki ta bay rekeri un maneho proactivo pa e expectativanan evolucionando di e biahero, specialmente ya cu data ta sugeri cu e preferencianan ta birando mas segmenta y dirigi riba experiencia.

Preparacion pa un panorama di biahe dinamico

Mirando dilanti pa fin di 2026 y mas aleu, varios tendencia global amplio ta bay duna forma na patronchinan di demanda di turismo cu Aruba por haci uso di nan:
Cambio pa biahe dirigi riba balor y experiencia: Biaheronan cada bes mas ta duna prioridad na experiencianan personalisa y significativo, cu por beneficia destinacionnan manera Aruba cu ta ofrece atraccionnan unico.
Tecnologia y comportamento di biahero: e rol di inteligencia artificial y hermentnan di planificacion digital ta expandiendo, influenciando toma di decision di e biahero y descubrimento di destinacionnan.
Mercadonan emisor emergente: aumetno den biahe saliendo for di Asia y otro mercadonan ta señala potencial turista nobo pa destinacionnan den Caribe cu ta dispuesto pa diversifica nan alcance promocional.

Concluyendo, e datonan di biahe di comienso di 2026 ta señala un periodo di oportunidad y reto pa Caribe – y pa Aruba specificamente. Mientras interes di biahe ta aumentando na un escala global, patronchinan di demanda regional ta revela vulnerabilidadnan cu ta exigi strategia agil, marketing robusto y un comprension profundo di dinamica di e mercadonan emisor.
Pa Aruba, esaki ta nifica apoya riba su fortalesanan mientras ta adapta na patronchinan emergente di biahero. Door di inverti den un maneho fuerte di reputacion, diversificacion di producto y planificacion informa pa data, nos isla por nabega e suavisacion a corto plaso y posiciona su mes pa resiliencia y crecemento a largo plaso den un mercado competitivo di turismo global.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Falta di maneho...
Tambe ta maneho...?

Nos ta bibando den temponan turbulento internacional, cu por tin consecuencia no enteramente conoci pa nos tambe. Manera describi den nos anterior Editorial, entre otro e relacion fiho di nos moneda cu e dollar Mericano y nos abastecimento comercial primordialmente for di Merca, por ocasiona problema cu actualmente dificilmente lo duna un imagen confiable.

Como pais chikito, nos influencia riba e desaroyonan externo aki ta minimo, pa no bisa nulo. Sin embargo, esey no ta bisa cu nos ta completamente desarma, sin ningun recurso pa dirigi nos propio destino. Tin varios factor interno cu si ta dentro di nos alcance pa dirigi, es mas, en realidad nos tin e obligacion pa maneha e factornan interno aki segun nos mihor esfuerzo. Y esey ta e caso? Nos ta cumpliendo cu e obligacion aki? Por resulta cu no tin claridad riba e actual maneho, si tin uno.

Ora nos ta papia di e modelo economico segun cual a desaroya e actual relativo prosperidad cu nos ta biba aden, ta facil pa reconoce cu esey ta debi principalmente na factor externo. Mas tanto inversionista di exterior a mira un bon oportunidad den un fluho creciente di bishitante, obviamente di exterior, pa crea algo excepcional na nos escala y nivel, di cual nos ta probecha. E presentacion di hecho aki por haya critica inmediato, pasobra e ta un descripcion algo simplifica di nos realidad. Hecho ta cu ta salta e factornan interno cu a contribui na e desaroyo aki. Esey ta corecto, aunke nan no tabata decisivo den e desaroyo describi. Pero, nan ta importante si pasobra ta exactamente esey nos ta desea di trece dilanti aki. Pregunta crucial: Si ta imposible eherce influencia riba desaroyo internacional, kico ta loke nos por haci cu e factornan interno, di menos inluencia a primera vista, pa garantiza un desaroyo socio-economico mas stabil y sostenible posible? Nos evaluacion di e factornan interno ta mustra nos cu riba e tereno aki tin bastante fayo considerable. Por ehemplo, si ta papia tanto di 'desaroyo sostenible', pakico loke nos ta tende mas tanto ta grito di entusiasmo y exaltacion pa e fluho enorme di turista cu nos ta hayando? Pakico e voznan cu ta critica e exageracion di turismo di masa aki, ta topa, a lo mejor cu silencio oficial y si nan tin mala suerte, cu e acusacion cu nan ta pone 'nos turismo na peligro'? No ta bira tempo pa nos autoridadnan, cu ta manteniendo silencio y faltando diligencia den accion, cuminza traha riba e factornan interno cu ta un menaza pa e modelo economico cu tanto nan ta gaba ora sinti e necesidad di impresiona nos y autoridadnan den exterior? No lo ta nan obligacion pa reflexiona y puntra nan mes kico ta e factornan interno cu por bira un menaza pa e mesun modelo economico asina exitoso aki? Ultimamente nos por a mira e imagennan riba medio social global di e playanan di Aruba inunda pa horda di turista, cu ta un contraste inaceptable cu loke nos ta bende como imagen faborable, exitoso y hasta spectacular di Aruba. Esnan responsable pa maneho socio-economico ta papia continuamente di 'desaroyo sostenible' pero ta carece aparentemente di conocimento basico di loke e ta encera. Bisa di manera simple, si bo tin un economia (turistico) exitoso, kico ta e factor mas menazante pa esaki? Un sobredosis di bishitante, esey cualkier ciudadano por bisa bo. Y pakico anto nos mester ta yegando na un tal situacion di peligro, si e remedi ta ademas algo cu nos mester controla aki? E factornan externo, e empresanan cu ta gana placa cu dirigi turista pa Aruba por ehemplo, no tin ningun incentivo pa limita e fluho; e ta costa nan placa. Ta aki, esnan encarga cu esey mester asumi nan responsabilidad y actua consecuentemente, envez di purba tira culpa riba esnan cu ta señala e tendencianan negativo aki.

Es mas, nos por mira e asunto di otro banda: esnan cu ta forma un menaza pa un economia turistico balanza ta e actornan principal, entre otro autoridadnan cu por, pero ta scoge pa no actua. Ningun poder di exterior por obliga nos di permiti yena nos lugar di tal manera cu e propio bishitante mes ta cuminza busca otro lugar mas tranquil pa bay. Na promer momento e turista ta haci esey na Aruba mes, ta pesey nos ta hayando invasion turistico na lugarnan cu mester mantene nan caracter tranquil pa nan por mantene nan atractividad, por ehemplo na costa Nort. Ta nos propio falta di accion adecua ta causa e problemanan cu despues ta resulta den un caida di e mesun fluho di turista, cu nos a kere di beneficia kedando keto y djis spera cu cos lo drecha di mes . Y nos no mester warda pa siña di nos propio experiencia, tin ehemplo de sobra di otro destino, unda a keda sin actua te ora e ciudadano, harta di e situacion, a cuminza tuma e asunto den nan propio man. Por ultimo, nos mester considera cu, si bin tempo economico mas dificil pa nos region, esun cu ta e destino mas atractivo ta prevalece. Y esey no ta esun unda e mesun bishitante a cuminza duna mal propaganda pa via di e turismo excesivo cu nan a experimenta y cu no ta bolbe. E ora nos no lo ta e destino turistico atractivo, cu lo mantene cabez riba awa. Esun cu ta impone orden na tempo lo tin e mihor oportunidad den un mercado dificil; no esun cu ta rifa su suerte cu mantene e lema " sin maneho tambe ta maneho"...

BONDIA ARUBA

Raymicheline 'Misha' Raymond nombra como Coordinador Nacional di maneho di Hoben

For di 1 di februari binidero, Aruba lo tin su prome Coordinador Nacional di maneho di Hoben (Nationale Coördinator Jeugdbeleid). E nombramento aki ta marca un logro importante den e fortalecemento continuo di e maneho di hoben pa futuro y e colaboracion cu partnernan den e sector.

Ministerio di Relacionnan den Reino, Educacion, Hubentud, Innovacion y Deporte ta anuncia cu Raymicheline 'Misha' Raymond ta wordo nombra oficialmente como Coordinador Nacional di maneho di Hoben desde 1 di februari binidero.

Den e rol aki, Misha Raymond lo traha di cerca cu organisacionnan, instancianan y partnernan den sector cu tin di haber cu entre otro e cuido, desaroyo y seguridad di hoben. Cu enfoke riba fortalece colaboracion, sostene y desaroya iniciativanan pa hoben y conecta e maneho di hoben cu practica. E lo funciona como punto di contacto pa e sector y contribui na e desaroyo continuo di e maneho di hoben pa futuro di Aruba.

Misha Raymond ta un psicologo GZ cu mas di 10 aña di experiencia cu un specialisacion particular den salud mental di mucha y hoben. Ademas, e tin experencia administrativo como ex-miembro di Parlamento di Aruba. Cu su combinacion di su experticio profesional, experencia como Parlamentario y conocemento di e veld, e ta trece experencia balioso.

E Coordinador Nacional di maneho di Hoben lo concentra riba alinea miho e iniciativanan, proyectonan y actividadnan pa hoben, fortalece comunicacion entre partnernan y sostene accionnan comun, cu e meta pa crea un enfoke mas fuerte y mas coherente pa e bienestar di hoben na Aruba.

Minister Gerlien Croes ta expresa su confiansa den Misha Raymond y ta mira cu entusiasmo pa un colaboracion constructivo cu e sector di hoben, den un comunicado di prensa. "Hunto nos ta traha pa construi un futuro caminda cada hoben na Aruba ta wordo mira, scucha y sosteni."

Prijs di coriente y awa no a cambia na december 2025

Recientemente, Oficina Central di Estadistica (CBS) a publica e Indice di Prijs di Consumo pa luna di december 2025. Den esaki a nota cu prijs di coriente y awa no a cambia compara cu november 2025.

Prijs di utilidad (electricidad y awa), gasolin y diesel ta ser determina primordialmente door di e prijs internacional di petroleo. Na December 2025 e prijs promedio pa bari di petroleo (US$ 58.02) a conoce un caida di US$ 1.98 (-3.3%) compara cu November 2025 (US$ 60.00).

Prijs di electricidad y di awa no a cambia compara cu November 2025. Consecuentemente, e prijs promedio di electricidad pa vivienda a keda Afl. 263.67, mientras cu e prijs promedio di awa pa vivienda a keda Afl. 168.73.

Tabel 9 Efecto di bienes y servicionan cu ta depende di prijs di petroleo riba e CPI

December 2025		Mensual		Anual	
		Nov-25 vs Dec-25		Dec-24 vs Dec-25	
Categoria	Peso	Cambio %	Efecto	Cambio %	Efecto
Electricidad	810.2	0.0	0.00	0.0	0.00
Gasolin	430.5	0.9	0.04	-5.3	-0.24
Awa	367.3	0.0	0.00	0.0	0.00
Diesel	30.2	4.3	0.01	-0.7	0.00
Total di grupo	1,638.1	0.3	0.05	-1.5	-0.24
Restante bienes y servicio	8,361.9	0.4	0.35	0.7	0.60
CPI	10,000.0	0.4	0.40	0.4	0.36

Source: Central Bureau of Statistics Aruba

Prijs di gasolin a registra un subida di Afl. 2.00 cent (0.9%) na December 2025 y tabatin un efecto di 0.04 ppt riba e CPI. Prijs di diesel a registra un subida di Afl. 8.50 cent (4.3%) na December 2025 y a causa un efecto di 0.01 ppt riba e CPI.

Na December 2025, utilidad, gasolin y diesel como grupo, tabatin un subida den prijs di 0.3% compara cu November 2025 y hunto tabatin un influencia di 0.05 ppt riba e CPI, mientras cu e restante 404 bienes y servicio hunto, a conoce un subida di prijs di 0.4% y tabatin un efecto di 0.35 ppt riba e CPI.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Papiamento tin un ruman na Colombia...

Den e edicion aki di nos column tocante nos idioma Papiamento, nos ta presta atencion na e idioma crioyo Palenquero, e unico idioma crioyo cu a nace y sobrevivi riba nos continente, a base di Spaño. Pa cuminza, algo di su historia.

Palenquero ta un idioma cu ta existi, ainda, na Colombia. Parti di e nomber ta bin di religion catolico, pero e 'Palenque' ta conta e historia di e comunidad, San Basilio de Palenque, o Palenque de San Basilio, parti di municipio di Mahates, departamento di Bolivar den norte di Colombia. Na algun parti di Barranquilla tambe e idioma tin un base, segun Wikipedia. E idioma Palenquero a nace den seno di un di e comunidadnan di esclavo cu a huy y despues a defende nan libertad cu exito pa varios siglo; e promer establecimento di e comunidad ta di 1599. Tabata existi mas comunidad di esclavo liber pero Palenque ta e unico cu a sobrevivi y a conserva su cultura, di cual e idioma ta un parti importante. Nos no ta bay hopi den detaye tocante nan historia, pa motibo di espacio, pa concentra riba aspecto di idioma. Esnan interesa por haya demas informacion riba internet.

Manera e otro idiomanan crioyo cu a nace na nos continente, un parti a surgi a base di esclavo cu a huy di plantacion, pa establece nan propio comunidad. Banda di Palenquero por referi na e gruponan na Surinam, Costa Rica, Nicaragua y Honduras. E gruponan forma na parti occidental di Caribe, na costa di e paisnan menciona, tabata di esclavo cu a sali di colonianan Britanico (Jamaica p.e.) y a forma idioma mas tanto a base di Ingles, y menos di Spaño.

E nomber Palenquero a surgi di e custumber di e comunidadnan di esclavo liber cu tabata cerca nan propiedadnan cu - staca – di palo, na Spaño 'palenque'. Nos por topa e palabra aki na varios otro pais Latinoamericano, cu nan significado particular na cada un.

Awor tocante e idioma Palenquero mes; esaki ta un mezcla di cierto idioma Bantu di Africa, ademas di Spaño, Portugues, Ingles y Frances. E mezcla ta producto di e intercambio cu persona di diferente nacion cu tabata involucra den trafico di catibo y den agricultura y otro actividad economico unda tabata explota e forza laboral aki. Na 2018 lo tabatin ainda mas di 6.600 persona cu ta papia Palenquero, un situacion bastante delicado pa sobrevivencia di cualkieridioma. Ta di spera cu e nombramento di e idioma como Herencia Oral y Intangible di Humanidaddi parti di UNESCO, por yuda pa conserva esaki. Ta bon pa esaki pone nos realiza den ki situacion bendiciona nos Papiamento ta...

Comparacion cu Papiamento

Riba internet nos a topa tambe cu e version Palenquero di e Nos Tata catolico, loke ta haci un comparacion cu esun di nos posible, pa asina nos conoce mas detaye.

Nos Tata na Palenquero
Tatá suto lo ke ta riba sielo,
santifikaro sendá nombre si,
miní a reino sí,
asé ño boluntá sí,
aí tiela kumo a sielo.
Nda suto agué pan ri to ma ría,
peddona ma fata suto,
asina kumo suto a se peddoná,
lo ke se fatá suto.
Nu rejá sujo kaí andí tentación nu,
librá suto ri má. Amén.

y na Papiamento
Nos Tata cu ta na cielo,
bo Nomber sea santifica,
laga bo Reino bini na nos,
bo boluntad sea haci
Na tera como na cielo
Duna nos awe nos pan di cada dia
y pordona nos nos debe,
mescos cu nos ta pordona,
Nos debedornan.
y no laga nos cay den tentacion,
ma libra nos di malo. Amen.

A pesar di poco espacio nos ta bay pone e Nos Tata na Papiamento aki.E promer palabra cu nos ta reconoce ta 'tata' loke ta e termino cu nos ta comparti cu un bon parti di nos continente. Na Centroamerica 'tata' ta e palabra mas usa, banda di 'padre'.Otro palabra cu ta yama atencion ta 'suto' cu segun nos ta significa 'nos'. Aki nos no ta reconoce directamente un di e idiomanan Europeo, anto esaki por ta di origen Africano. Tambe nos ta topa cu e palabra 'agué' cu ta loke pa nos ta 'awe'. Como cu ningun di dos ta mustra algun similaridad cu Spaño o Portugues, por tin un origen Africano comparti aki? Nos ta fascina tambe pa mira e palabra 'asina', na cual nos a dedica un articulo special, cu a keda publica den BDA di 18 di juli 2025.

Tin talvez mas detaye cu merece atencion, pero nos ta lag'e te aki pa awe.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 130.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO
LOTTO

Hulanda: Mas cu 15.000 pashent di Covid Largo declara como discapacita

(NLTimes)—Mas cu 15.000 pashent di Covid Largo na Hulandes a ser oficialmente declara completamente of parcialmente discapacita pa e Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), casi seis aña despues cu e pandemia a cuminsa.

UWV ta deremina discapacidad despues di mira historia medico y evaluando habilidad di un pashent pa traha. Na mesun tempo, un estudio separa pa e Centraal Planbureau (CPB) a descubri cu al menos 3.000 beneficio di discapacidad adicional tabata conecta cu infeccionnan di Covid entre juni 2020 y augustus 2021.

E estudio tambe a subraya e impacto riba e forsa laboral. Dos aña despues di infeccion, casi un cuarto parti di trahadornan cu tabatin Covid ainda tabata riba ausencia di discapacidad, unda empleadonan mas adulto tabata desproporcionalmente afecta. Den e prome siman despues di un test positivo, empleadonan a traha 40% menos ora, specialmente den trabaonan rekeriendo presencia fisico, manera cuido di salud y educacion. Pa e di cinco siman, mayoria a bolbe na nan oranan usual.

E cifra creciente di pashentnan a intensifica presion riba un sistema di cuido cu ya tabata luchando pa cumpli cu demanda. C-support, e organisacion cu ta provee sosten specialisa pa pashentnan di Covid Largo, no lo ricibi financiamento mas for di e ministerio di Salud otro aña, forsando pashentnan pa depende riba cuido medico general. Minister demisionario Jan Anthonie Bruijn a adverti den un carta parlamentario cu pashentnan lo mester busca ayudo via canalnan standard di cuido medico.

Expertonan ta preocupa cu esaki lo laga hopi pashentnan gravemente enfermo sin sosten adecua, como cu dokternan sa reporta cu nan no tin conocemento pa atende e casonan aki, y cuido paramedico no ta ser reembolsa mas. Clinicanan academico, cual a habri apenas un aña pasa y ta sirbi apenas un fraccion di pashent, tambe lo perde nan fondo pa fin di aña.

"E ministerio ta sigui bira cara, cual ta frustrante y frankamente inaceptable," segun Wink de Boer, un internista y gastroenterologo na Bernhoven Ziekenhuis na Uden. "E pashentnan aki mester di un sosten unda nan ta tuma nan serio y unda un equipo dedica por yuda. Hasta si nos no por cura nan, nos tin hopi manera pa guia nan pa un bida mihor. Tin un necesidad enorme pa esaki."

De Boer y coleganan a desaroya plannan avansa pa un centro nacional pa tur pashent cu 'post-acute infectious syndromes' (PAIS), cual ta inclui Covid largo como tambe condicionnan causa pa virus of bacteria manera 'Q fever fatigue syndrome' (QVS), Epstein-Barr (pfeiffer), y ME/CFS.

Sin embargo, fondo nacional a keda para. "Tur hende ta warda y punta dede," segun Pieter Paul Slikker, consehal di 's-Hertogenbosch, durante un conferencia. "Si un institucion kier provee cuido pa pashentnan di Covid largo, otro cuido ta keda un banda. Tur caminda tin limite di presupuesto. P'esey nada ta pasando," de Boer a splica.

Pa atende e buraco, e provincia di Noord-Brabant, severamente afecta pa ambos Covid y Q-fever, a compromete 200.000 euro pa cuminsa e proyecto. Municipalidadnan den e provincia a agrega un otro 100.000 euro. Un coordinador di proyecto lo ta encarga di e colaboracion entre tur partido envolvi.

E impacto economico ta significante. Dato di UWV ta mustra cu mas di 1.800 pashent di ME/CFS y mas cu 400 di QVS, Lyme of pfeiffer ta ricibi beneficio di discapacidad. Hunto cu declaracionnan di Covid Largo, e programanan aki ta costa e Tesoreria shen miyones di euro anualmente, segun dokter di seguro y abogado Jim Faas. Calculacionnan ta sugeri cu casi 100.000 residente Hulanda ta sufri di sintomanan severo di Covid Largo, 1.500 tin QVS y casi 30.000 tin ME/CFS.

Hulanda: Personal di hospital academico lo haya un aumento salarial di 7 porciento bao acuerdo laboral nobo

(NLTimes)—Personal cu ta traha na centro medico universitario (UMC) ta bay haya un aumento salarial di 7 porciento den e añanan cu ta bin. Sindicato FNV a anuncia cu e acuerdo aki a ser logra durante negociacionnan pa un convenio colectivo nobo y, manera sindicatonan di cuido di salud CNV y NU'91, awor lo pone e acuerdo pa voto.

E convenio colectivo cu ta cubri personal di e centro medico universitario lo ta valido for di comienso di 2026 te fin di 2027 y ta aplica pa mas o menos 80.000 empleado cu ta traha na e siete UMC den Hulanda.
Bao di e acuerdo colectivo nobo, empleadonan lo ricibi dos aumento salarial: 3,5 porciento na juli y otro 3,5 porciento na mei di otro aña. E acuerdo tambe ta introduci un prima di 47 porciento pa traha diasabra mainta, ta duna 4 ora di vakantie extra cuminsando otro aña, y ta aumenta e salario mensual pa pasantia te 500 euro.

Ademas, compensacion pa kilometer cori lo subi for di 18 pa 21 cen pa kilometer. E acuerdo tambe ta inclui disposicionnan tocante reembolso y politica pa cosnan di salud relaciona cu hormona, incluyendo menstruacion y fertilidad. Tambe ta introduci medidanan pa mehora seguridad na lugar di trabao, entre otro eliminando e obligacion pa empleadonan bisti etiketa di nomber visible riba nan uniform pa evita persiguimento y otro forma di atencion no desea.

E acuerdo tambe ta stipula disposicionnan pa pausa pago y mas opcion di entrenamento, cambiando e enfoke di e convenio colectivo riba balansa entre trabao y bida personal y desaroyo profesional continuo, incluyendo uso di voucher di entrenamento.

Despues di mas o menos tres luna di negociacion entre sindicato FNV, CNV y NU'91 y asociacion di empleadornan di UMCNL, a logra un acuerdo provisional.

BONDIA ARUBA

Composicion nobo di e Colegionan di supervision financiero

Riba 30 di januari 2026, Conseho di Minister (di Reino) a bay di acuerdo cu e nombramento di prof. dr. Paul Hilbers como miembro nobo di e tres Colegionan, riba proposicion di Hulanda. Señor Hilbers ta sucesor di señor Hans Hoogervorst.

Anteriormente, riba 31 di october 2025, Conseho di Minister (di Reino) a nombra drs. Hans Hoogervorst como Presidente di e tres Colegio di supervision financiero (Cft), como sucesor di Lidewijde Ongering, kende a ocupa e funcion di Presidente pa tres aña. Tanto Paul Hilbers como Hans Hoogervorst ta cuminsa den nan funcion nobo entrante prome di februari 2026.

Despues di a studia matematica na Rijksuniversiteit Utrecht y econometria y economia internacional na Vrije Universiteit Amsterdam, Paul Hilbers a desaroya un carera den sector financiero. Den e periodo ey, e tawata asocia pa hopi tempo na Nederlandsche Bank, entre otro como Director di Supervision di Politica y Director di Stabilidad Financiero.

Banda di esaki, Hilbers a desempeña varios funcion cerca Fondo Monetario Internacional (IMF) na Washington, mas recientemente como miembro di e Hunta Ehecutivo, un posicion cu el a ocupa te na final di 2024. E ta profesor emerito na Nyenrode Business Universiteit y e ta autor di numeroso publicacion nacional y internacional tocante di maneho macroeconomico, finanzas gubernamental, supervision riba e sector financiero y relacionnan economico internacional.

Presidente saliente Lidewijde Ongering ta desea tanto Hans Hoogervorst como Paul Hilbers hopi exito den nan funcion nobo.

Parlamento Hulandes ta exigi orden di restriccion mas rapido y mas largo pa violencia domestico

(NLTimes) - Un mayoria parlamentario a priminti sosten na un mocion cu ta exigi pa implementa orden di restriccion mas largo y mas lihe contra esnan cu comete violencia domestico. Actualmente, alcalde y fiscalnan publico por impone orden di restriccion pa te cu cuater siman den casonan di un situacion grave y menasante. Parlamento kier extende e periodo maximo pa un aña, NOS ta informa.

E idea ta cu, durante e periodo di friamento crea pa e orden di restriccion di simannan largo, servicio di sosten por interveni y yuda e famia. "Bo ta mira cu e no ta funciona suficiente bon awor," asina parlamentario di GroenLinks-PvdA, Songül Mutluer, a bisa. "Despues di un periodo di friamento asina, e agresor ta regresa, y cosnan por escala atrobe."

El a entrega e mocion pa orden di restriccion mas largo durante e debate parlamentario riba e presupuesto di Husticia y Seguridad diamars. Mutluer tambe kier hacie mas facil pa impone e orden di restriccion. En bes di ta limita na casonan di menasa agudo, alcalde y fiscalnan tambe mester ser permiti pa impone un orden asina den casonan di menasa a largo plaso. Y mester rekeri pa e agresornan mester acepta ayudo.

E proposicion di e parlamentario di GL-PvdA ta ser sostene pa Bente Becker (VVD), Hanneke van der Werf (D66), y Ingrid Coenradie (JA21). E cuater parlamentarionan a bay di acuerdo pa traha hunto riba proposicionnan pa combati feminicidio.

"Awor nos ta mirando victimanan cu hopi biaha ta huy for di nan cas," Van der Werf a bisa. "Mi ta kere cu nos mester ta mucho mas duro cu e agresornan. Dicon e mag di keda cas mientras e ta bati su casa of pareha?"

Tweede Kamer, e camara mas abao di parlamento Hulandes, probablemente otro siman lo vota riba e mocion. E ora ey lo keda na ministerio di Husticia y Seguridad pa sigui desaroya e proposicion.

Violencia domestico y relacional a keda un problema persistente na Corsou den 2025

(CuracaoChronicle) - Violencia relacional a keda un preocupacion grandi pa polis y autoridadnan di husticia na Corsou den 2025. Un total di 141 rapport di violencia domestico y cu partner tabata registra durante e aña.

Mientras cu e cifra aki ta representa un disminucion chikito compara cu 2024, e cifranan aki ta keda halto y ta enfatisa cu violencia relacional ta un problema structural dentro di sociedad di Corsou.

Data di estadisticanan di crimen mas recien publica pa Cuerpo Policial di Corsou, ta demostra cu reportahe di violencia relacional a keda consistentemente eleva durante varios aña. Aunke puntonan halto a ser mira den 2020 y despues atrobe den 2023, un disminucion modesto a sigui, aunke no tin indicacion cla di un moda di disminucion sosteni. Den 2025, e cantidad di reportahe a keda casi sin cambia compara cu e aña anterior, sugeriendo cu violencia dentro di famianan y relacionnan intimo ta sigui sucede na un velocidad stabil.

Ademas di e reportahenan, polis a haci 167 aresto den casonan relaciona cu violencia relacional den 2025. E cantidad aki ta mas abao cu den 2023 y 2024, ora cu 289 y 227 aresto a ser haci respectivamente. Segun autoridadnan, e disminucion por indica menos escalacion grave, pero e por refleha cambionan den comportamento di reportahe, follow-up of e naturalesa di e incidentenan mes.

Cifranan mensual ta mustra cu violencia relacional ta sucede durante henter aña. Cierto luna manera februari, maart y october, a mira cantidadnan relativamente halto di caso, sinembargo e patronchi general ta señala na un forma di violencia cu ta continuamente presente na luga di limita na cierto periodo of circunstancia.

Polis ta enfatisa cu violencia relacional hopi biaha ta keda scondi y cu e cantidad di caso registra probablemente ta representa solamente un parti di e realidad. Victimanan no semper ta reporta pa motibo di miedo, dependencia emocional of financiero of sentimentonan di berguensa. Na mesun tempo, e data ta enfatisa cu violencia relacional ta pone un peso significante riba capacidad di polis y servicionan di sosten social.

Acuerdo di gabinete minoritario Hulandes:

Biyones pa Defensa, edad minimo pa social media, retiro mas laat

(NLTimes) - Partidonan D66, VVD y CDA a presenta diabierna nan plan di coalicion, cu ta cubri inversionnan grandi den Defensa, impuesto nobo pa financia siguridad, apertura di Aeropuerto di Lelystad, regulacion mas estricto pa social media y reformanan amplio di gobierno.

Un "contribucion di libertad" nobo lo exigi pago tanto di ciudadano como di empresa pa reforsa siguridad nacional. Cuminsando 2028, ciudadano ta spera di contribui €3,4 biyon, mientras companianan lo paga €1,7 biyon, segun e acuerdo di coalicion. E demanda tabata parti di e programa electoral di CDA.

E coalicion di D66, VVD y CDA ta plania pa haci e meta nobo di gasto di Defensa di NATO legalmente vinculante. E meta ta asigna 3,5 porciento di GDP pa Defensa. "Esaki ta duna certidumbre a largo plazo cu nos forsa arma merece," nan a declara.

Hopi medida di Defensa for di acuerdonan anterior entre D66 y CDA ta ser incorpora. E plan ta pidi un forsa militar expandible di por lo menos 122.000 personal, y registracion selectivo por ser reintroduci si un falta di personal persisti.

Ucrania tambe lo ricibi biyones den apoyo entre 2027 y 2029, incluyendo €3 biyon den yudansa militar y mas cu €400 miyon den apoyo adicional.

Ayudo no militar lo ser financia for di e presupuesto di Comercio Exterior y Cooperacion di Desaroyo, mientras Defensa lo cubri un parti di yudansa militar pa Ucrania. Pa financia su parti, Ministerio di Defensa lo usa un "cash shift", adelantando fondo den futuro. Ministerionan ya ta contribuyendo na parti di e costo.

E coalicion ta spera cu un gobierno mas streamline lo por spaar €1 biyon pa aña cuminsando 2029. Modernisacion di servicio civil ta considera clave, unda mehoracion di eficiencia por reduci costo te €400 miyon pa aña.

D66, VVD y CDA ta asigna ministerionan y agencia ehecutor e tarea di reduci gasto "den proporcion" cu nan tamaño, asina departamentonan mas grandi lo tin cu haci recorte mas grandi cu esnan mas chikito. Cierto organismo tin exencion, manera polis, prisonnan, Ministerio Publico, y varios institucion hudicial y agencia encarga di reparacion di daño na Groningen.

E coalicion ta plania pa inverti €1,5 biyon den educacion y investigacion cientifico. Supervision riba programanan ofreci den otro idioma lo ser elimina.

Nan tambe a anuncia plan pa Aeropuerto di Lelystad habri pa vuelonan civil. Inicialmente, nan ta pronostica mas o menos 10.000 desembarcacion y aterisahe, tanten cu e aeropuerto cumpli cu tur rekisito legal, incluyendo permiso ambiental necesario. Pregunta riba apertura di Aeropuerto di Lelystad a ser disputa durante aña. VVD ta apoya vuelonan comercial, mientras D66 ta opone. E programa electoral di CDA a stipula cu e aeropuerto solamente mester habri pa aviacion civil ora rekisito pa operacion mas keto y mas limpi ser cumpli y problema cu ruta di vuelo abao ser soluciona.
Otro tema cu a genera hopi debate ta uso di social media pa mucha. E coalicion nobo ta planiando regulacion mas estricto riba plataformanan online grandi y un edad minimo ehecutabel di 15 aña pa uso di social media pa sigura cu internet keda "safe y saludable". Nan tambe ta pidi pa educacion digital mihor y reglanan mas estricto riba uso di telefon mobil na scol.

E coalicion tambe kier ley mas estricto riba deepfake, imagennan manipula cu realismo halto. Comparti contenido cu ta mustra actonan criminal lo ser criminalisa, cu excepcion pa proposito periodistico. Mayornan lo ricibi guia, y lo implementa regla mas estricto pa protege muchanan contra influencia online y regula conseho financiero riba internet.

D66, VVD y CDA ta plania pa subi e edad legal pa tabaco y producto di vape for di 18 te 21 aña, adelantando nan meta di un "generacion sin humamento". Nan tambe ta propone criminalisa posesion di vape cu sabor, cual awor ta ilegal. E coalicion no a specifica ainda ki ora e edad nobo lo drenta na vigor.

Anteriormente ya a reporta cu e coalicion ta plania pa recorta mas cu €5 biyon pa laga e propio riesgo di cuido di salud sin cambio. Reduccion proponi pa gobierno anterior lo ser bandona, y cuminsando e aña cu ta bin, e propio riesgo lo ser indexa na salario y inflacion, ahorando e Estado mas o menos €4 biyon pa aña. Esaki a confirma den e plannan.

Cuminsando 2027, e propio riesgo di cuido di salud lo subi cu €60, generando €1 biyon adicional pa e presupuesto estatal.

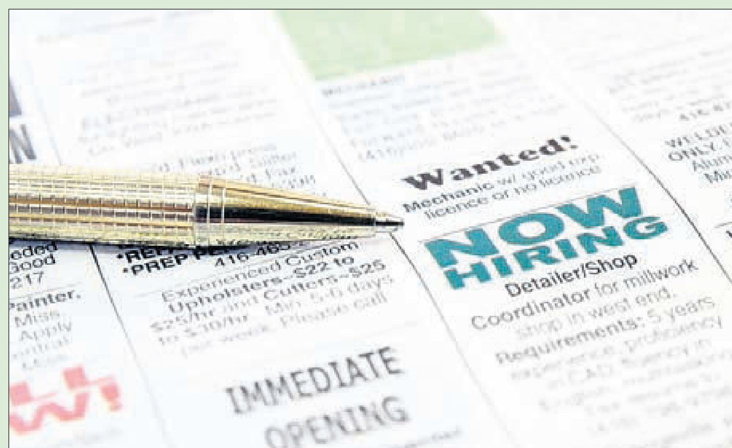
Tambe a declara cu partidonan ta plania pa introduci un "impuesto di sucu" cuminsando 2030, cu por genera casi €1 biyon pa e Estado. Productornan di bebida cu sucu lo ta responsabel pa paga e tarifa di €850 miyon, aunke companianan usualmente ta pasa e costo ey pa consumidor.

E coalicion ta planiando mas inversion den medidanan preventivo, asignando €50 miyon adicional pa deporte y €35 miyon pa prevencion medico, incluyendo vacunacion. Nan tambe kier amplia e programa di vacunacion riba nivel di bario.

Ademas, partidonan ta plania pa acelera aumento di edad di pension estatal for di 2033. Actualmente, AOW ta subi cu 8 luna pa cada aña adicional di expectativa di bida, pero e partidonan a propone un aumento completo di un aña pa cada aña extra di expectativa di bida. E cambio aki ta anticipa di duna gobierno mas cu €2,5 biyon pa aña den ahorro.

Vacatura di trabao ta baha mientras desempleo ta subi na Hulanda fin di 2025

(NLTimes)—E mercado laboral a bira un tiki menos estrecho na fin di 2025. E cantidad di vacatura di trabao a baha cu 7.000 den e ultimo kwartaal, mientras desempleo a crece cu 11.000, lagando 93 vacatura pa cada 100 hende cu ta busca trabao. A pesar di esaki, e cantidad total di puesto di trabao a sigui crece levemente, segun dato di Statistics Netherlands (CBS).

Na fin di aña pasa, mas o menos 380.000 vacatura tabata disponible ainda, atrobe un bahada compara cu e kwartaal anterior. E cantidad total di puesto habri ta bahando pa casi tres aña consecutivo.

Vacatura a baha mas fuerte den sector di comercio, cu servicio empresarial y sector industrial tambe mirando un caida. Al contrario, sector di cuido di salud a mira un aumento modesto y ta keda e sector cu mas vacatura di trabao.

E antidad di puesto di trabao a sigui aumenta den e ultimo kwartaal, hibando e total casi na 11,7 miyon. Pa henter 2025, e promedio di puesto di trabao tabata notablemente mas halto cu e aña anterior. Crecemento tabata mas fuerte den cuido di salud, cu ganashi adicional den agencia di trabao temporal, sector di cultura y recreacion, administracion publico y construccion.

Mas cu 400.000 hende tabata desemplea den e ultimo kwartaal, pushando e tasa di desempleo atrobe pa su nivel durante periodo prome cu pandemia. E aumento ta concentra principalmente riba hobennan, mientras e cantidad di hende di mas cu 45 aña desemplea a crece moderadamente.

BONDIA ARUBA

Conseho di Seguridad di ONU a extende mandato di su oficina na Haiti

(Infobae) – Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni a extende unanimamente e mandato di Oficina Integra di Nacionnan Uni na Haiti (BINUH) pa un aña, como respuesta na deterioracion continuo di seguridad y crisis institucional cu ta afecta e pais Caribeño.

E decision ta bin den un contexto unda violencia di gang arma y debilitacion di institucionnan ta domina e situacion local. E mandato nobo, redacta pa Panama y Merca, ta busca fortalece trabao di e oficina den un escenario politico y di seguridad cu autoridadnan ta describi como compleho.

Representante di Panama, Ricardo Moscoso, a indica cu e texto ta apunta pa balansa apoyo pa e proceso politico y electoral cu respaldo pa sistema di husticia. Den e sentido aki, el a splica cu e extension di mandato lo fortalece "desarma di gangnan y nan reintegracion, como tambe proteccion di derechonan humano".

Di su banda, representante

di Merca, Jennifer Locetta a subraya cu e prioridad ta stop gangnan arma "cu liderazgo fuerte y cu apoyo di pueblo Haitiano". El a resalta tambe e importancia di yuda autoridadnan Haitiano organisa eleccion cu lo permiti "representacion inclusivo".

E Conseho a nota cu mandato di Conseho Presidencial Transitorio (TPC) ta caba riba 7 di februari. Prome cu e fecha ey, actornan politico Haitiano mester yega na un acuerdo of tene eleccion pa evita un espacio di poder cu lo empeora aun mas e crisis di seguridad.

Durante e sesion, representante di Haiti na ONU, Ericq Piere a declara cu reduccion di violencia mester avansa "gradualmente" y a enfatisa urgencia di "protege poblacion, restaura estado di derecho y crea condicionnan pa stabilidad institucional mediante dialogo".

Renobacion di e mandato ta bin na un momento critico, cu gangnan arma controlando gran parti di Haiti, servicio basico den collapse y un stancamento politico despues di asesinato di presidente Jovenel Moïse na 2021. E Conseho a reitera cu BINUH ta un mision politico sin componente militar, cu ta limita na mediacion politico, defensa di derechonan humano y coordinacion di respuesta internacional.

Como reaccion na inseguridad cu ta empeora, e Conseho a aproba e creacion di Forsa di Supresion di Gangnan (GSF) na september 2025, un operacion multinacional cu meta di combati crimen organisa y apoya Polis Nacional Haitiano (PNH). GSF lo reemplasa e anterior Mision Multinacional di Seguridad (MSS), desplega na 2024, cu no a logra frena avance di gangnan arma den puerto, autopistanan y bario di Port-au-Prince.

Segun ONU, trabao di BINUH y despliegue di GSF lo ta complementario, aunke cada un ta responde na un mandato diferente. E prome contingente di e forsa multinacional ta spera yega na Haiti na april, y despliegue completo — cu te 5.500 personal for di por lo menos 18 pais — ta premira pa october. Crisis social na Haiti a empeora a lo largo di e añanan: organisacion humanitario Medico Sin Frontera (MSF) a adverti cu violencia sexual y basa riba genero ta ser usa "sistematicamente pa terorisa e poblacion, cu un impacto desproporcional riba muhe y mucha muhe".

E documento, titula Violencia Sexual y Basa riba Genero na Port-au-Prince, ta compila 10 aña di testimonio compila na clinica Pran Men'm, maneha pa MSF na e capital Haitiano. E organisacion a reporta cu na e centro aki, habri na 2015, cantidad di personanan trata pa violencia sexual y basa riba genero (GBV) a triplica desde 2022.

E informe ta resalta cu muhe y mucha muhe di tur edad ta victima di e tipo di violencia aki, y cu un grupo creciente di sobreviviente ta ser forsa pa laga nan cas, aumentando nan exposicion na episodio violento adicional.

Guatemala ta firma acuerdo comercial cu Merca

(Infobae) – Guatemala y Merca a formalisa diahuebs un acuerdo comercial reciproco cu ta elimina tarifa riba 70,4% di producto Guatemalteco exporta na mercado di Merca, segun presidente Bernardo Arevalo a anuncia den su cuentanan di rednan social.

Comercio entre e dos pais tabata particularmente fuerte: na 2023, Merca a representa 30,3% di exportacion di Guatemala, cu un total di USD 4,3 biyon. Esaki ta representa un di cada tres exportacion di Guatemala, principalmente destina pa mercado Mericano.

"Firma di e acuerdo aki ta habri un marco di cooperacion, certidumbre y oportunidad nobo pa esnan cu ta produci, traha y emprende na Guatemala," Arevalo a declara. E presidente a enfatisa cu e progreso aki ta reforsa posicion di e pais como "un socio confiabel y un alia strategico den region."

Sector agroindustrial, manu-

factura y textil lo ta e beneficiario principal danki na acceso preferencial y stabiel otorga pa e acuerdo comercial, segun e mandatario a splica durante e anuncio cu el a haci mainta.

Minister di Economia, Gabriela Garcia a lidera e negociacionnan hunto cu su team y a ricibi apoyo di Ministerio di Relacion Exterior di Guatemala, mientras sector priva a provee e base tecnico cu a permiti yega na consenso final.

Den un comunicado di prensa comparti door di Secretaria Presidencial di Comunicacion Social, Minister Gabriela Garcia a declara cu, cu e acuerdo aki, "nos ta fortalece relacion cu nos socio comercial principal, basa riba interesnan comparti entre Guatemala y Merca."

Garcia a atribui e exito na un trabao politico-diplomatico y tecnico-comercial riguroso, y a sigura cu e acuerdo lo traduci na oportunidad nobo pa inversion, empleo y bienestar pa poblacion Guatemalteco.

E proceso di negociacion tabata lidera door di presidente Bernardo Arevalo y a conta cu apoyo di Ministerio di Relacion Exterior. Autoridadnan a subraya cu firma di e acuerdo ta fortalece confiansa internacional den economia Guatemalteco y ta fomenta un ambiente di negoshi mas competitivo.

Di su banda, Ministerio di Economia, den un comunicado publica riba su rednan social, a enfatisa cu e Acuerdo di Tarifa Reciproco no ta reemplasa DR-CAFTA, cu ta sigui vigente como marco fundamental di relacion comercial entre tur dos pais. Al contrario, e acuerdo ta complementa y fortalec'e, profundisando cooperacion bilateral mediante actualisacion di disciplina comercial moderno y proveyendo stabilidad y certidumbre.

E decision ta bin despues di publicacion oficial di Declaracion Conhunto di Acuerdo Marco emiti door di Cas Blanco na november 2025, despues di un proceso di negociacion extenso. Eliminacion di tarifa reciproco ta representa un progreso den comercio bilateral, segun gobierno Guatemalteco.

Cubanonan den rij pa gasolin mientras Trump ta duna ultimatum di petroleo

(AFP) – Cubanonan tabata den rij pa combustible ayera mientras gobierno comunista di e isla a critica e esfuersonan di Merca pa “sofoca” e economia ya den mal estado cu un virtual blokeo di petroleo.

Oranan despues cu presidente Mericano, Donald Trump a aproba tarifanan di castigo contra paisnan suministrando petroleo pa Cuba, rijnan largo a forma na pompstation na e capital Cubano.

“Esaki ta bay afecta Cubanonan ordinario directamente tardi of trempan – esey claramente ta e intencion,” segun Jorge Rodriguez, un trahador di IT di 60 aña, a bisa AFP mientras e tabata warda den rij.

E orden ehecutivo di Trump a haya critica na La Habana como un intento pa sacudi un economia cu ya ta sufriendo di blackout pa hasta 20 ora pa dia y escasez critico di combustible, remedi y cuminda.
E decreto efectivamente ta forsa e partnernan di Cuba pa scoge entre comercio cu e economia mas grandi na mundo of cu un isla pober di 11 miyon persona.

Presidente Cubano, Miguel Diaz-Canel a denuncia intentonan di un cabal Mericano “facista, criminal y genocida” pa “sofoca” Cuba.
Cuba ta enfrentando su crisis economico mas serio desde e collapse di Union Sovietico na 1991, cual tabata su benefactor principal.
Te cu recientemente, economia Cubano tabata sobrevivi riba suministronan barata di petroleo Venezolano. Pero esakinan a stop desde cu forsanan special Mericano a drenta Caracas y baha e lider di e pais, Nicolas Maduro, dia 3 di januari ultimo.

Na 2025, Cuba a genera apenas mita di e coriente cu e mester, segun estadistica oficial analisa pa AFP.

Escalacion

Trump y su Secretario di Estado, e Cubano-Mericano, Marco Rubio, no a haci un secreto tocante nan deseo pa trece un cambio di regimen na La Habana.
Despues di caida di Maduro, Trump a adverti La Habana pa “cera un acuerdo pronto” of enfrenta consecuencia no specifica.
“No mas petroleo of placa pa Cuba: Cero!” el a declara, bisando cu Cuba ta “cla pa cay.”

Varios oficial top Mericano, incluyendo Rubio, tin lasonan cercano cu politica di Florida, unda baha e regimen ta un articulo di fe.
“Ta awo of nunca,” segun legislador Mericano, Maria Elvira Salazar, pidiendo Cas Blanco pa haci un empuhe final pa baha Diaz-Canel y e partido comunista cu a goberna Cuba pa siete decada.

E ultimatum comercial di Trump a yama Cuba un “menasa extraordinario” pa seguridad nacional Mericano, aumentando e espectro di potencial accion miliar.
E orden ta alega cu Cuba ta “alinea su mes cu – y ta provee sosten pa – cantidad di pais hostil, grupo terorista transnacional, y actornan maligno adverso na Merca,” incluyendo Rusia, Chian y Iran, como tambe e gruponan militante Hamas y Hezbollah.

Desde fin di 2025, Merca a mantene un armada di activo naval den Caribe, incluyendo barco di guera, fighter jet y miles di personal militar.

‘Crisis humanitario’

E apuesta mas recien di Trump ta un problema particular pa Mexico – un di e tiki paisnan cu ainda ta manda petroleo pa Cuba pero tambe ta depende hopi riba comercio cu Merca.
Presidente Mexicano, Claudia Sheinbaum a adverti diabierna cu e tarifanan di petroleo di Trump “por impulsa un crisis humanitario di alcance largo afectando directamente hospital, suministro di cuminda y otro servicio basico pa pueblo Cubano.”
Reiterando su “solidaridad eterno” cu pueblo Cubano, e presidente a agrega: “Nos no kier pone nos pais den riesgo den sentido di tarifa.”

Expertonan di comercio ta bisa cu entrega di petroleo for di Mexico pa Cuba a baha den lunanan recien y Sheinbaum no a rechasa reportahenan cu compania estatal petrolero, PEMEX tin plan pa stop envio.

Aliadonan tradicional di Cuba a ofrece sosten retorico, pero no a anuncia ningun plan concreto pa yuda.
Caracas, cu ta buscando lasonan mas cercano cu Washington a critica e medidanan di “castigo” di Merca.
“Venezuela ta expresa su solidaridad cu pueblo Cubano y ta haci un yamado pa accion colectivo di comunidad internacional pa atende e consecuencianan humanitario cu resulta for di un agresion di e naturalesa aki,” ministerio di Exterior a bisa den un declaracion.

Di su banda, China a bisa cu ta “para firme contra movidanan cu ta priva pueblo Cubano di nan derecho pa subsistencia y desaroyo y practica inhumano,” segun vocero di ministerio di Exterior, Guo Jiakun.

Diaz-Canel a bisa cu no tin combersacion cu Washington y a priminti cu residentenan di e isla Caribense ta “cla pa defende e patria te na e ultimo gota di sanger.”

The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT
A GARDEN NIGHT
of Romance
FEBRUARY 14TH | 6PM
5-COURSE DINNER | $145 PER COUPLE
TIERRA DEL SOL
GOLF COURSE
15% OFF FOR LOCALS
For Reservations please call 586-7800 ext. 231 or 242
tdsba1@iberostar.com
Opentable.com/thebirdie
tierradelsol.com

72 Alegria y Fantasia

Parada Escolar Oranjestad cu ambiente fuerte!

Ayera dia 30 di januari a tuma luga e parada escolar na Oranjestad, unda varios scol basico a tuma parti di e desfile colorido.

Tabata un mainta caluroso, ambos den ambiente y temperatura. E parada a cuminsa 10or di mainta riba e ruta tradicional di carnaval den Oranjestad. Cu su apertura na Aruba Entertainment Center, e parada a sigui Avenido Milio Croes, subi Vondellaan y caba na Plaza Libertador Betico Croes.

Tabatin un participacion fuerte di scolnan basico, incluyendo Princess Amalia, Reina Beatrix y EduCampus den parada hunto como un grupo. Despues Arco Iris como grupo 2, Play2Whizz y por ultimo Scol Paso pa Futuro y Scol Dununman como grupo 4.

Sigur nos muchanan di scolnan basico a pasa un mainta dibertido acompaña pa mayornan y docentenan. Pabien muchanan cu boso parada escolar y danki na tur mayor, docente y instancia pa boso esfuerso den sigura un parada agradable y saludable pa e muchanan.

ACTIVIDADNAN DI CARNAVAL 72 ISLA DI CARNAVAL

11 NOV	Kana Kibra den 72 Punto G	TUE
15 NOV	Eleccion di Prins cu Pancho	SAT
21 NOV	Caya Paden	FRI
3 JAN	Parada di Flambeu	SAT
9 JAN	Calypso Roadmarch Contest Infantil y Hubenil	FRI
10 JAN	Eleccion di Reina Hubenil #61 y Adulto #30	SAT
11 JAN	Eleccion di Reina Infantil #40 y Grandi #72	SUN
16 JAN	Festival di Tumba Infantil y Hubenil	FRI
17 JAN	Festival di Tumba #54	SAT
18 JAN	Parada di Fantasia	SUN
19 JAN	Pre-Finals Soca Monarch	MON
20 JAN	Pre-Finals Soca Monarch	TUE
21 JAN	Pre-Finals Soca Monarch	WED
23 JAN	Night of The Hit Makers	FRI
25 JAN	Dia di Betico	SUN
30 JAN	Parada Escolar Scolnan Basico Oranjestad	FRI
30 JAN	Fundraising Event MUSICA	FRI
31 JAN	Parada di Mucha Noord	SAT
31 JAN	Aruba Soca Monarch Finals 2026	SAT
1 FEB	Traspaso di Mando	SUN
1 FEB	Parada di Mucha Oranjestad	SUN
4 FEB	North International Sunset Parade	WED
6 FEB	Parada Escolar Scolnan Secundario Oranjestad	FRI
6 FEB	Parada Escolar Scolnan Secundario San Nicolas	FRI
6 FEB	Parada di Mascarada Savaneta	FRI
6 FEB	Kiwanis Masquerade Ball	FRI
7 FEB	Jouvert Morning	SAT
7 FEB	Aruba's Grand Lighting Parade Oranjestad	SAT
8 FEB	Parada di Mucha San Nicolas	SUN
8 FEB	Kimamento di Momito	SUN
12 FEB	Parada di Luz San Nicolas	THU
14 FEB	Aruba's Carnival Parade 72 San Nicolas	SAT
15 FEB	Aruba's 72nd Grand Carnival Parade Oranjestad	SUN
15 FEB	Kimamento di Momo	SUN
16 FEB	Carnival Monday	MON
18 FEB	Ash Wednesday	WED

SAVE THE DATE

23 JAN - 15 FEB
Per Case
ƒ54.50
Special Price
BELGA STAR BEER
SUPER Do it Center
Carnaval DEALS
*Promocion ta valido tanten cu tin den stock.

72 CARNAVAL
Nos tin tur cos!
Corda pasa cerca nos!
amc unicon

Island Asia Store
Av. Milio Croes 122
Nos tin tur cos esencial pa disfruta di Aruba su CARNAVAL 72 sano y den style!
Tel. 583-8888
Biba nos Carnaval!

CUMPRA AWO
Afl. 279
14 pc cookware set/non stick with kitchen tools
electro
Avenida Milio Croes 41 • T: (+297) 280-0222

Actriz di "Home Alone" Catherine O'Hara ta fayece cu 71 aña

(AFP)—Actriz ganadora di premio Emmy, Catherine O'Hara, ken ta actua den "Schitt's Creek" y "Home Alone," a fayece na edad di 71, segun su agencia di maneho a bisa diabierna.

E actriz naci na Canada a hunga den "Beetlejuice" y recien riba e serie satirico tocante Hollywood "The Studio." Su manager Marc Gurvitz a confirma e fayecimento di e actriz na AFP, sin duna mas detaye.

Page Six, citando un vocero di e departamento di bombero, a reporta cu a hiba O'Hara cu urgencia hospital mainta trempan for di su cas den Brentwood na Los Angeles. AFP no por a confirma esaki inmediatamente.

O'Hara a nace na Toronto na 1954, unda el a traha na e teatro di comedia legendario Second City, hunto cu Eugene Levy, cu ken e lo colabora durante su carera, incluyendo riba e serie popular "Schitt's Creek."

El a gana fama durante añanan 1980 cu e pelicula "Double Negative"—hunto cu Levy, y John Candy. Na 1988, el a hunga e rol di Winona Ryder su madrastra den Beetlejuice di Tim Burton. Despues e lo casa cu e diseñador di produccion riba e pelicula, Bo Welch. E pareha tin dos yiu homber, Matthew y Luke.

Pero tabata na 1990 cu el a bira internacionalmente conoci, como e mama di Macaulay Culkin su personahe Kevin den pelicula navideño "Home Alone."

"E ta un pelicula perfecto, toch?" el a conta People na 2024.

"Bo kier ta parti di algo bon, y esey ta con bo ta bay," el a bisa.

E lo tuma e rol atrobe den e secundario pelicula—"Home Alone 2: Lost in New York," cual tin un aparencia chikito di Donald Trump, algun decadas prome cu e bira presidente di Merca.

Na 1993 el a colabora atrobe cu Burton riba "The Nightmare before Christmas."

E comediante versatilo tambe a aparece den documentalnan satirico di Christopher Guest cu ta mustra escenanan absurdo di e idea Americana, manera den "Best in Show", "A Mighty Wind" y "For Your Consideration."

"Mi ta hopi tristo. Nos a perde un di e gigantenan comico di nos etapa," Guest a skirbi den un declaracion.

Pero kisas e ta miho conoci pa audiencianan moderno pa su rol den "Schitt's Creek," crea pa yiu homber di Eugene Levy, Dan Levy. "

"Semper mi tabata haya hende yama Kevin ta bin cerca mi puntra mi pa grita 'Kevin!' den nan cara," O'Hara a conta People, referiendo su frase famoso den "Home Alone."

"Awor ta mas tanto tocante (su personahe) Moira y 'Schitt's Creek.' Mi nunca a haya e tipo di atencion aki den mi bida. E ta un locura."

E rol ey a duna un premio Emmy pa miho actriz principal na 2020. Tambe el a gana un Golden Globe y SAG Award.

Pincho di galiña cu calabacin y tomati cherry

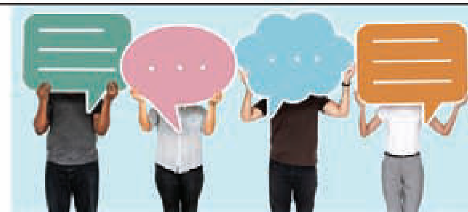
Ingrediente:
1 kilogramo di pecho di galiña
2 unidad di calabaciin
12 unidad di tomati cherry
1 cuchara di juice di lamunchi geel fresco
4 cuchara di olive oil virgen extra
1 telep di ginger seco den puiro
1 telep di chile
1 cuchara di soja sauce
Salo

Preparacion
1. Laba e galina y corte den pida
2. Mescla e ginger, chile, e juice di e lima, e soya y e azeta.
3. Introduce e galiña den e marinada y reserve 3 ora den e frigidaire
4. Laba, seca y corta di forma rondo e calabacin, pone salo
5. Laba y seca e tomato cherry
6. Inserta e pida di galiña, e calabacin y tomati den e palo di sate di forma intercala y prepara den grill .

A night of
INDULGENCE
February 14, 2026 | 5:00pm
3-course dinner $235 per couple
including a bottle of wine
Reservations through Opentable.com
JOIA Aruba offers a seamless, fully cashless experience.
GAIA - HOUSE OF GRILL -
JOIA BY IBEROSTAR
@GAIA.ARUBA

Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.

OPINION

Skirbi pa Gerick A. Croes LL.M. BEc

E Bon Comun lo guia y stimula un desaroyo di speransa

Den nos ultimo articulo nos a describi e Bon Comun como un compas pa un pais mas fuerte. Si abo como lector a sigui e liña cora di tur articulo bo por a ripara cu tin un laso entre tur e perspectivanan describi di Verbrugge, Balkenende, Buijs y por ultimo Block.

E ultimo articulo aki su proposito ta netamente crea un link entre e mescla y laso entre e diferente perspectivanan. E esencia ta cu e Bon Comun lo guia y stimula un desaroyo di speransa, esaki ta un di e mensahenan clave cu bo por saca afor di tur e articulonan cu mi persona a skirbi.

Na un comienso nos a sali describiendo e crisis di autoridad cual ta conoce su origen for di e sentimento cu ciudadanonan no ta wordo scucha y mira mas pa e partido politiconan tradicional.

A trece dilanti cu ciudadanonan ta desconfia den instancianan tradicional y cu tin hopi distancia entre lidernan y e pueblo. Tambe cu burocracia ta hunga un rol grandi den e deterioro di stabilidad di e autoridad di un gobierno. Si bo analisa e temanan aki for di perspectiva di e compas di Bon Comun bo lo por elimina e crisis di autoridad.

Pero con of di ki forma? Kinan ta unda e activismo relacional describi den e articulo anterior por ta di balor agrega door cu ta reuni cu ciudadanonan pa combersa riba loke realmente ta importante pa nan, explora posibilidadnan y asumi compromisonan colectivo. Di e manera aki ta elimina distancia entre e pueblo y su lidernan pero tambe establece lasonan di confiansa nobo cu e pueblo. Practice what you preach y keda den contacto cu e pueblo lo restaura y keda mantene e Bon Comun intacto y duradero.

Comercio y Bon Comun

Den e buki di Balkenende y Buijs a wordo reitera cu e capitalismo actual lo ta fayando door di falta di atencion riba termino largo pa desaroyo economico, husticia social y medio-ambiente. Block tambe ta bay riba e ponencia aki indicando cu un economia local por orienta su mes mas riba e balor social pero tambe comunitario y no solamente pe beneficio financiero. Cu otro palabra e Bon Comun como compas entre comercio y pueblo lo ta uno mucho mas fuerte y duradero si comerciantenan por ta mucho mas envolvi cu e comunidad. Kinan ta unda comercio y e pueblo/comunidad ta bira 1, pa e meta comun di un pais.

Rol actual di fundacionnan/instancianan

Na Aruba nos tin diferente fundacion, instancia y gruponan cu un meta specifico den comunidad.

Tur esakinan a lanta cu e proposito fiho pa logra cierto obhetivonan pa nan cliente of miembronan. Bo ta ripara cu nan ta sumamente engaged cu nan area y cu e pueblo trahando sumamente duro den nan respectivo area. Di nan parti dia aden dia afor nan ta usando e compas di Bon Comun caba.

Pero si ta asina, e pregunta cardinal ta, nos ta cla of esaki ta suficiente? E contesta ta negativo pasobra nan tur por wordo yuda of asisti mucho mas door di e sector comercial, gobierno y ciudadanonan en general. (Tuma nota cu señalando esaki no ta nifica cu ningun hende ta yudando; pero cu movimiento di Bon Comun por bira aun mas grandi) Kinan ta unda reactivando e Bon Comun sigur lo tin su frutonan pa futuro. Den cuadro di esaki tur e fundacion, instancianan social y departamentonan cu ta contribuyendo na e Bon Comun lo ta den e expo di 29 januari 2026. E invitacion ta pa pueblo general por asisti pa sa mas di nan trabou y con pa aporta na nan.

E rol di e Gabinete actual y su relacion cu e Bon Comun

Pero no solamente riba nivel di instancianan pero tambe riba nivel di Gobernacion mes tambe e Bon Comun ta wordo usa como compas.

Pueblo por nota tambe cu nos Premier Eman na un forma pro-activo y cu pasion ta aplicando e Bon Comun como compas pa asina sigui haci nos pueblo di Aruba ainda mas fuerte. Como Premier di e pais aki e tin un oido pa diferente grupo den nos comunidad. Asina nos por menciona nos grandinan cu ya caba a logra haya un aumento di afl. 500 florin.

Esaki ta sin conta cu a haya un suma adicional tambe door di reduccion di prima di AZV. Durante bishita den barionan bo ta haya como feedback cu e gobierno a scucha e dolor di e pensionado y ta cumpliendo. Un otro ehempel ta di ciudadanonan cu a wordo confronta cu pago di remedi cual tawata algo inhumano y condenabel bou di Gabinete anterior.

A dicidi remedia e situacion asina haciendo e situacion uno mas aceptabel ora ta trata di gastonan di remedi aliviando e pashentnan. Gabinete anterior a desconecta su mes for di e pueblo y no tawata scucha mas e sentimento di impotencia financiero di e ciudadano. Imagina bo hasta pa deshaci di desperdicio tur hende a wordo confronta cu gastonan halto. Ta comosifuera tin sushi a bira un luho pa get rid di dje. Pero Gabinete AVP/Futuro a pone man na curason y biba cu e pueblo.

E accionnan den bario y bakinan den bario tambe ta ehempelnan di con e Bon Comun ta wordo aplica. E realidad ta cu cada biaha cu tawatin baki den bario tawatin un fila averahe di 450 pico pickups cu a probecha pa deshaci di nan sushi sin gasto cu ta afecta nan manera di biba y presupuesto negativamente.

E ta un muestra palpabel con e gobierno ta practicando e Bon comun pasobra di un banda ta yudando e ciudadano y na otro banda ta yudando nos naturalesa tambe door cu ta minimalisando dumpnan ilegal paso a paso rond Aruba.

Di un forma structura y consistente como lider di e pais, e ta keda den contacto cu e pueblo door di bishitanan semanalmente. Gruponan specifico den nos comunidad e ta sinta cu nan, pa asina e por encurasha nan tambe pa contribui den forma colectivo na e Bon Comun di Aruba. Adicionalmente e ta trata na convence comercio cu nan tambe tin un obligacion y tarea moral pa contribui na e Bon Comun di Aruba.

Nos ta convenci cu e Bon Comun lo wordo reactiva y spread like a wild fire contagiando tur sector, instancia, ciudadano, grupo, empleado publico y gobierno.

Legisladornan di Merca ta bisa cu tecnologia IA di Nvidia ta "impulsa ehercito Chines"

(AFP) - Un grupo di legisladornan di Merca a emiti un advertencia diahuebs tocante permiti e gigante tecnologico Nvidia bende chip avansa na China, alegando cu su apoyo na e startup di inteligencia artificial DeepSeek a contribui na fortalece capacidad e ehercito di China.

Nvidia, cu su sede na California, ta e compania mas valioso na mundo, debi na e demanda enorme pa su chip di inteligencia artificial.

Sinembargo, e compania a keda atrapa den un pulso geopolitico entre Merca y China, cu ta competi intensamente den sector di IA cu ta avansando rapidamente.
Un vocero di Nvidia a rechasa e alegacionnan, bisando cu China "tin mas cu suficiente chip domestico pa tur su aplicacion militar, cu miyones sobra," y cu "no tin sentido cu e militar Chines dependa di tecnologia Mericano."
E publicacion di e comite bipartidista di 23 miembro a inclui un copia di un carta dirigi na Secretario di Comercio di Merca, Howard Lutnick, unda e alegacionnan a ser detaya.

Aña pasa, un modelo di IA generativo di costo abao desaroya pa DeepSeek, comparable cu rival Mericano, a sacudi suposicionnan riba dominacion di Merca den e campo dinamico aki.

E carta di e comite, data diahuebs, a bisa cu Nvidia a trata DeepSeek "como un socio comercial legitimo cu merece apoyo tecnico standard."

Sinembargo, segun e texto, DeepSeek ta canalisa dato di ciudadano Mericano na gobierno Chines "mediante infrastructura cu ta conecta cu un compania militar Chines apunta pa Merca."
E carta tambe a menciona un informe di Jamestown Foundation na october, cu a cita documentonan di adkisicion di PLA pa conclui cu e ehercito Chines ta usando sistema di IA domestico, incluyendo DeepSeek, y ta plania pa integra esaki den tur su operacionnan.

E legisladornan a pidi "guia cla" riba decision di presidente Donald Trump pa permiti benta di un chip di IA di nivel halto di Nvidia — e modelo H200 — na China, suavisando restriccionnan imponi pa e administracion anterior di Joe Biden.

Nan a enfatisa cu mester tuma medida "pa preveni usuarionan di logra e tipo di acceso cu PLA a logra mediante DeepSeek."

NASA ta pospone mision lunar debi na clima hopi friu

(AFP) - NASA a pospone diabierna e fecha mas tempran cu astronautnan por bula pa Luna, debi na pronostico di temperatura bao cero na sitio di lansamento na Florida.

E bentana mas tempran pa e mision lunar awor ta 8 di februari, dos dia despues cu tabata programa originalmente. NASA tabata preparando pa conduci un prueba clave di combustibel durante fin di siman riba e raket di 322 pia (98 meter) cu ta riba plataforma di lansamento na Cape Canaveral.

Si clima lo permiti, e equipo di NASA awor ta programa pa conduci e ultimo pruebanan dialuna, despues di cual un fecha di lansamento lo ser determina.
E cambio aki ta limita aun mas e posibilidad cu NASA por lansa su team di cuatro astronaut di Artemis 2 pa un vuelo pa e Luna na februari — cu apenas tres bentana potencial restante pa e luna ey.

NASA a confirma cu e team ta sigui den cuarentena na Houston.
Calentadornan ta instala riba e capsula Orion pa asegura cu e ta keda calor, segun e agencia espacial Mericano a informa, y sistema di purga ta activo y ahusta pa clima friu door di mantene condicion ambiental corecto.

Funcionarionan di NASA tambe ta prepara pa lansa un tripulacion pa e International Space Station, un mision cu ta ser coordina di cerca pasobra e ta plania pa pasa apenas algun dia despues di un posibel lansamento di Artemis 2.

E siguiente rotacion di tripulacion di NASA pa ISS por pasa lo mas pronto 11 di februari, pero dependiendo di e plan di Artemis, esaki por ser posponi.

Sector cuantico Hulandes mester por lo menos €9,4 biyon pa keda adelanta den careda tecnologico

(NLTimes) – E sector cuantico di Hulanda mester inversionnan significativo pa por keda adelanta den e careda tecnologico. Por lo menos €9,4 biyon ta necesario pa computacion cuantico, segun ex-CEO di ASML, Peter Wennink, a bisa como parti di su recomendacionnan economico na Gabinete luna pasa, segun Financieele Dagblad a reporta.

Ciencia cuantico Hulandes ainda ta di clase mundial, cu startupnan local cu ta fabrica componente vital manera chip, kabel y ekipahe di prueba na vanguardia, Wennink a bisa. Sinembargo, esaki no lo dura sin un impulso financiero significativo.

E siguiente paso grandi pa e industria emergente aki ta expande for di tayer pa produccion industrial. Pa por logra e paso ey, ta falta capital, segun Wennink.

Sin inversionnan substancial, e industria di tecnologia cuantico di Hulanda lo keda atras. Startupnan cu no por atrae suficiente capital pa crecemento ta enfrentando takeover, particularmente for di Merca.

Hulanda, y Europa como un henter, ya ta luchando pa bira menos dependiente di Merca pa su tecnologia di informacion. Si e falta di inversion den e sector clave aki sigui, Hulanda por cay den e mesun caminda cu computacion cuantico, cu ta anticipa di bira e futuro di computacion, capaz di entrega computadornan superior y rednan di comunicacion mas sigur.

Industria di computacion cuantico a logra progreso interesante na Hulanda. QuantWare, un startup basa na Delft, ta desaroyando e prome fabrica di pais pa produci chip di computacion cu por warda 10.000 qubit di dato. Cada chip ta anticipa di tin un prijs di mas o menos 50 miyon euro.

Un colaboracion Hulandes-Frances tambe ta tras di e conoci Quantum Gases and Quantum Information Lab na University of Amsterdam Science Park. Rey Willem-Alexander y presidente Frances Emmanuel Macron a bishita e facilidad casi tres aña pasa durante bishita di Estado di Macron na Hulanda.

Keda alerta pa estafa riba rednan social!
No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.
Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Den cuadro di COA su relato financiero di 2025, maneho y gobernansa

Comite Olimpico Arubano a reuni cu BDO Aruba

Comite Olimpico Arubano (COA) ta un instituto cu ta balora bon maneho y gobernansa como aspectonan esencial pa ta un organisacion di nivel cu por sirbi su miembronan, den e caso aki e federacionnan deportivo cu ta miembro di COA. Parti di esaki ta encera cumpli cu e statutonan, unda ta yama 2 asamblea cada aña, unda e den e prome ta entrega y splica e relato financiero di e aña anterior.

Den cuadro di esaki, a reuni cu BDO Aruba cu ta un compania local cu ta ofrece diferente servicio entre otro relata na contabilidad, maneho financiero, gobernansa. Den e caso di COA, BDO ta haci e control riba e maneho financiero y di gobernansa di COA, manera ta pidi di Comite Olimpico Internacional y standardnan local. Durante e reunion a duna un actualisacion di con leu e relato financiero ta, indicando cu lo pronto keda cla cu e prome paso, pa asina e yega cerca BDO pa wordo controla.
Comite Olimpico Arubano ta gradici BDO Aruba pa nan nivel di profesionalismo y servicio, unda ta logra traha bon cu otro pa asina COA por cumpli cu tur e aspectonan di maneho financiero y gobernansa. Manera COA ta duna di conoce na su federacionnan miembro y stakeholders, maneho y bon gobernansa ta pilarnan importante pa COA y ta duna e atencion debi pa asina ta un ehempel pa e comunidad deportivo.

Team Snor a habri aña cu bon pia!

Diasabra ultimo, 24 di januari 2026, e palacio di pega piedra aya na Kudawecha, esta e mundialmente famoso Domino Square Garden, a tene nan prome bataya di aña 2026. Ta trata nada menos di un encuentro entre dos team hermano, esta Team Snor bou liderazgo dje flamante "Snor" Perez, y Pluma Gang, un ekipo cu lasonan hopi cerca cu Team Snor.

E bataya ta habri estilo "vuurwerk" ora e koki di Domino Square Garden hunto cu su patna "Hermans" ta pasa nan contrincante un sapato blanco! Un brasamento sin fin den nan celebracion di a pasa e prome "sneeuwwitje" di 2026! Tension entre ambos ekipo a bay halto di biaha! Sinembargo, cu tur calma, Snor ta pica dilanti cu 4-1!

Pluma Gang ta haci nan best pa corta bentaha, pero toch Team Snor ta mantene cos na 6-4. Ora score yega na 9-5, ta birando bisto cu e sla inicial ainda ta pisa, y cu aki Team Snor lo yega halftime cu bentaha. Dicho echo, ora pito zona pa termina prome parti, Team Snor tin un bentaha "comfy" di 11-6!

Despues di a saboria e pasapalonan completamente gratis, e lucha ta sigui den tur intensidad! Pa Team Snor dado momento cos a bira style di "even schrikken", ya cu nan a observa cu Pluma Gang a haci varios cambio tactico!

Pluma gang ta logra corta bentaha te na 14-12, y aki ta caminda cu e capitan di Team Snor, e grandmaster den tactica gradua na school di spion na Berlin, a haci poco "schuifmento" cu su hungadonan y a logra "tweak" Team Snor bek na "time" p'e core smooth smooth! E atmosfera ta bira diki cu anticipacion y adrenalina ora score bira 19-16 pa Team Snor, y aki ta caminda e test grandi pe bañonan di Domino Square Garden ta cuminsa ora varios valve ta laga bay bou presion!

Sinembargo, na un manera calmo estilo James Bond, score ta gatia bay na 20-16 na fabos di Snor, y pa alivia tur ansha, Roy Sneek y Dr. Tico Dirksz ta los e grito di victoria ora nan logra pasa 21-16!

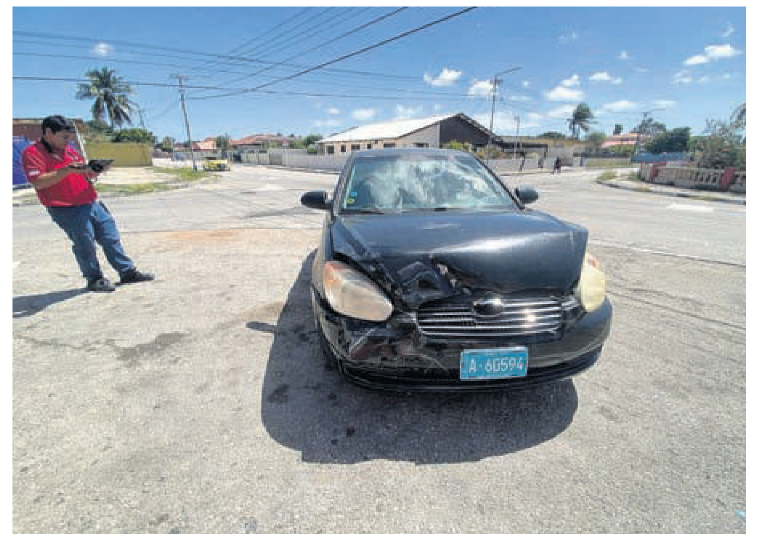
Ora un y tur di Team Snor a lanta foi mesa, nan a ripara cu nan mester tin cuidao ora di cana, ya cu e vloer a keda pata pata di pluma chikito riba suala! Sinembargo, como dos team ruman, e mamamento di guy a bay den bon forma, y all in all, shonnan, e temporada 2026 n'e palacio di pega piedra ta mustra di ta bay ta uno exitoso y emocionante!

2 persona herida den un accidente na e crusada Rudolf Arendstraat cu Weststraat

Diahuebs merdia a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada Rudolf Arendstraat cu Weststraat, mesoa a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un Hyundai Accent bayendo pabao den Rudolf Arendstraat no a duna preferencia na Kia Picanto bayendo nort den Weststraat y nan a dal den otro. Debi na e impacto ambos chauffeur a resulta herida. Na yegada di e ambulance nan a atende ambos victima y a transporta nan pa hospital.

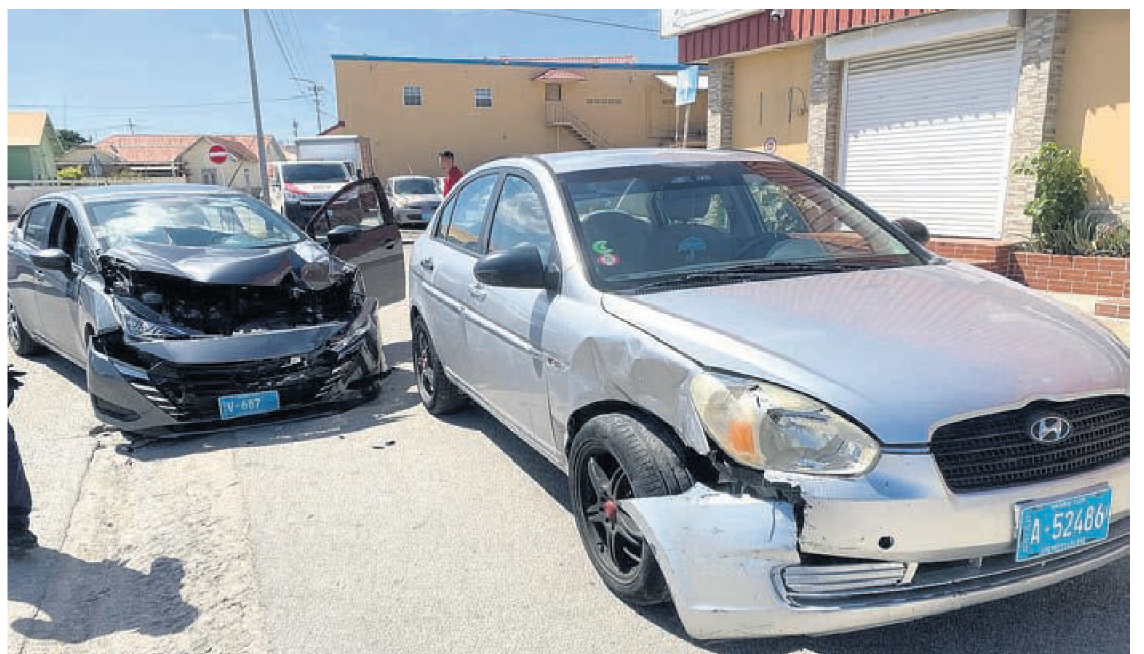
Na caminda pa trabao ciclista a bira malo y a dal abao!

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Venezuelastraat banda di Tat Fat. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un security bayendo su trabao riba bicicleta pero na caminda el a bira malo bay dal tras di un auto staciona y a dal abao heridando su mes. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima y a transport'e pa hospital mientras polis a bay cu e bicicleta na disposicion di e doño.

Hoben herida den un accidente na crusada Koningstraat/Weststraat

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada Koningstraat y Weststraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

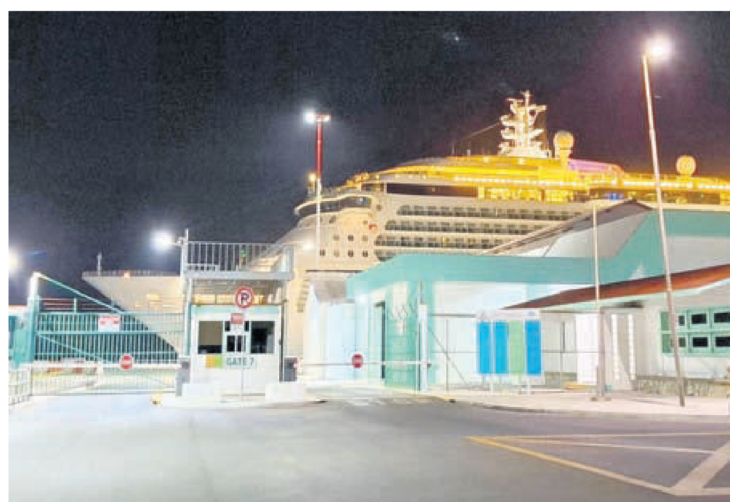
Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia unda e chauffeur di un Nissan Versa bayendo pabao den un auto di huur den Koningstraat no a para pa duna preferencia na e Hyundai Accent bayendo nort y nan a dal den otro. Na yegada di e ambulance nan atende un victima pasahero den e Nissan Versa.

Pasahero di crucero yegando Aruba a bira hopi malo

Crucero cu a sali dia 24 for di Panama y cu mester a yega Aruba pa 8or a pidi permiso pa drenta mas tempran pa via di un emergencia medico.

Aki tabata trata di un persona masculino di 46 aña cu a bira hopi malo y tin urgencia pa hib'e hospital.

Ambulance a bay na waf pa ricibi e pashent aki y transport'e pa hospital.

Motociclista herida den accidente na Caya Danza

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Caya Danza, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un motociclista a bay dal tras di un auto cu a brake pa bay bira na man robes. Esaki a pone e motociclista dal abao y resulta levemente herida. Na yegada di e ambulance nan a atende na e sitio mes.

Traspaso automatico di dr. Johnny van der Linden pa dr. Maikel Kelly

Entrante 1 di februari 2026 e contracto entre Organo Ehecutivo AZV (OE AZV) y dokter Johnny van der Linden ta finalisa. Nos ta gradici dokter Johnny van der Linden pa tur cuido cu el brinda nos aseguradonan. Y claro palabra di hopi exito pa cu su siguiente etapa den bida.

Na mes momento nos ta yama bon bini na otro dokter di cas cu pa e gran mayoria no ta un cara desconoci. Ta trata aki di dokter di cas Maikel Kelly. Dokter Kelly pa hopi aña tabata tin su practica na Piedra Plat pero awor -entrante 1 di februari 2026- lo bay brinda servicio medico na tur pashent inscribi cerca dokter Johnny van der Linden.

Dr. Kelly ta ex studiante di Colegio Arubano (VWO) y Rijks Universiteit Groningen (RUG) na unda el a haci e estudio di medicina general pa despues continua cu su specialisacion pa dokter di cas na Maastricht UMC+. Despues di su specialisacion el a obtene hopi experiencia trahando e.o. na Noord-Brabant (Hulanda) cerca diferente dokter di cas, huisartsenpost y den ramo di salud mental.

Traspaso automatico

OE AZV ta responsabel pa servicio medico continua y pa e motibo aki ta haci un traspaso automatico. Entrante 1 di februari 2026 tur asegurado registra cerca dr. J. van der Linden (Savaneta) ta pasa automaticamente pa dr. Maikel Kelly, Savaneta 82, telefon 5846427.

Esaki ta nifica cu e asegurado no tin nodi haci nada, tur cos ta keda regla digitalmente. Con por wak e cambio?

Entrante 1 di februari 2026 e asegurado ta wak e traspaso automatico via e AZV app. Ta habri e AZV app cu bo codigo pin y drenta e bloke Menu □e Dunadonan di Cuido di …□ Dokter di cas □E dokter di cas di …

No ta di acuerdo

Solamente den caso cu bo no ta di acuerdo cu e traspaso automatico aki, e ora por cambia di dokter di cas (dentro di e capacidad cu tin disponibel) di bo propio interes. Tene cuenta cu e ora bo mes mester pidi pa un aprobacion di e dokter di cas (firma di dokter) cu abo ta desea. E dokter di cas y bo persona ta firma e formulario "Cambio di Dokter di Cas". E dokter di cas mes of su assistente ta manda e formulario pa OE AZV. Despues por wak e cambio den e AZV App ora cu bay na: Menu□Dunado di cuido □E dunado di cuido di bo persona□Doctor di cas□Eynan bo ta wak e doctor di cas nobo.

Recomendacion

OE AZV ta recomenda tur asegurado pa download e AZV app y asina registra pa bo digi ZorgPas. Bo persona ta bay den Google Play Store of Apple Store pa download door di primi e boton "install". Sigui e preguntanan pa registra pa bo digi ZorgPas. Den caso cu bo no ta logra, libremente por comunica cu nos pa haya ayudo via klantenservice@uoazv.aw of por pasa personalmente na nos oficina situa na Rumbastraat 21 y nos lo yuda bo pa instala e AZV app den bo celular.

Resultado Sorteo
30 januari 2026

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
8933	1914	3776	5239
1400	2233	SUPER5	1099
0514	3647	-	3969

MERDIA	ANOCHI
Catochi Sorteo # 4876	Catochi Sorteo # 8764
5594	5852
2885	7109
9919	6327
Multi-X: FP	Multi-X: X2
Big 4 Sorteo # 4876	Big 4 Sorteo # 7808
5408	3418
Multi-X: FP	Multi-X: X3
1Off Sorteo # 2932	1Off Sorteo # 2513
8841	0228
Zodiac Sorteo # 4876	Zodiac Sorteo # 6567
9994	4442
Piscis	Cancer
Lucky 3 Sorteo # 1750	Lucky 3 Sorteo # 1497
046	392
Multi-X: X5	Multi-X: FP

Lotto 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	130.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

Lotto di Dia — 03-11-12-15-21

Sorteo # 7082		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	51.000,-
5	x Match 4	
285	x Afl 8,00	

Mini Mega — 03-04-09-14

Sorteo # 1839		Mega Ball 15
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	675.000,-
18	x Afl. 500,00	
187	x Afl 50.00	
235	x Afl.15,00	

Mega Plus: **Afl. 1.000.000,-**

Korsou Sorteo #

Sorteo #

King Classic Sudoku

		1	4		9		3	
	9		2	7			1	
		7			5		8	9
4						8		
		8						4
6	1	5		4	2			3
7	3		9					8
1	8	4		2	3		7	6
9	5		7			3		2

Difficulty: ★★ 1/6

©2026 King Features Syndicate, Inc.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	**San Nicolas**
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Oduber :	Aloe:
Tel. 582 1780	Tel. 584 4606

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Dinamarca lo saca esnan cu no ta Danes si nan haya sentencia di 1 aña of mas

(AFP) - Dinamarca lo saca ciudadanonan cu no ta Danes si nan a cumpli un sentencia di prison di 1 aña of mas pa crimennan serio, parti di medidanan nobo pa haci e politica di inmigracion mas estricto, segun a anuncia diabierna.

"Ofensornan di exterior cu haya sentencia di por lo menos 1 aña den prison pa crimennan serio, manera agresion y violacion, mester, en principio, ser saca," e ministerio di Inmigracion a bisa den un declaracion.

Bao e regulacionnan actual, expulsion no ta automatico, mientras Dinamarca ta cumpli cu convenionan internacional cu ta proteha e derecho di tin un bida y famia priva y ta prohibi trato inhumano.

E pais Scandinavio hunto cu Britania a recientemente haci yamado na Europa pa reforma ECHR, cual ta salbaguardia cierto libertadnan fundamental. "E ta corecto y necesario pa paisnan Europeo keda sinta rond di un menasa y bisa cu nos ta prefera proteha nos pais na luga di proteha e ofensornan," prome minister Mette Frederiksen a bisa reporteronan.

"Ora a crea reglanan internacional, mi no ta kere a imagina cu un hende lo huy for di Medio Oriente pa bay e miho pais na mundo y cuminsa viola mucha y hende muhe," el a comenta. "E tempo aki, e no tabata imagina cu e victima lo converti den e sospechoso. Y mi por garantisa cu, desafortunadamente, hopi di nan a (bira sospechoso)."

Segun estadisticanan di ministerio di Inmigracion, alrededor di 70% di nacionalnan di exterior ta haya sentencia di prison di 1 aña of mas pa crimennan serio a keda saca for di e pais.

Ademas, e gobierno - cual a insisti cu "refugiadonan mester ta na Dinamarca temporalmente - tin plan di impulsa incentivo pa regreso boluntario y fortalece regla pa centronan di salida pa stranheronan.

FIND US ON
facebook
@bondianoticia
ALSO AVAILABLE ON

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero pasahero

Temperatura maximo 32 grado celsius
Temperatura minimo 25 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 37 grado celsius
UV index: 9

Bahada di solo : 6:40 pm
Subida di solo : 7:05 am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga;
Forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Condicionnan levemente instabil den atmosfera regional, lo induci algo di humedad durante e periodo di pronostico aki. Temporalmente lo bay tin un aumento di nubia cu principalmente durante di oranan di marduga pa mainta di diasabra algun awasero pasahero.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protegi di costa: Keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu olanan di 1 te 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Modera cu olanan alrededor di 3 pa 5 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di Dj'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso dolor y tristeza den nos curazon pero agradecido pa tur locual ela significa pa nos,
nos ta anuncia cu a bay drumi pa semper den braza di Señor;

Angel Rosendo Kock
Mihor conoci como: "Chendo"
***01-03-1954 - †22-01-2026**

Na nomber di su:
Yiunan:
Nariëne Kock
Sharhira Zijlstra

Yiu di crianza: Isola Kock

Su unico nieto: Eldrich Kock

Nieto di crianza: Aidrien y Aidan Maduro

Su ex-casa: Rose-Mary Rosaria

Pareha: Bella Rosa Henriquez

Mayornan:
†Augustin Kock y †Johanna Kock-Koolman

Rumannan:
Julian Kock y † Buelah Hassel y famia
† Sara y †Efigenio Laclé-Kock y famia
† Juan y Yvonne Kock-Martijn y famia
† Henry Kock y famia
† Modesto Kock y † Felicia Tromp y famia
† Teresita Kock y famia
† Simon Kock y Sherine Lodovika y famia
† Glenda Kock

Su Sobrino stima: Efigenio "Efi" Laclé

Su mihor amigo: Juchi Davelaar

Bon bisiña: Alvin Wever

Demas sobrina y sobrinonan, swa y cuñanan, prima y primonan, achterprima y achterprimonan, bon bisiña y conocirnan, su amiga y amigonan, amigonan di banda/steelband, su ex-coleganan di Interprint, JT tigers Softball Team 60+, Fiel fanatico di Dakota

Demas famia: Kock, Koolman, Rosaria, Boelijn, Davelaar, Krozendijk, Hassel, Martijn, Laclé, Tromp, Fuentes, Lodowika y demas famia.

Si den nos tristeza nos por a lubida un of otro miembro di famia, nos ta pidi nos disculpa.

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar dialuna 2 di februari 2026 na Aurora Funeral Home di 1:00 pa 4:00 pm, despues lo sali pa Santana catolico na Sta. Cruz.

No ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador,
mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Clara Tomasa Maduro
***29-12-1945 - †22-01-2026**

Na nomber di su:
Yiu(nan): Gianni, Ginette y Gillian Peña

Nieto(nan):
Ginelly
Gino y Jeni
Elgery
Sabine
Stefanie

Bisanieto(nan):
Jayden, Qiannah, Björn, Q'vion, Sophie y Avaline

Ruman:
Ligia y Stanley Eduarda-Maduro y famia
Ronnie Orman y famia

Manera ruman:
Detty Thijzen y famia
Martha Wout y famia
Margie y Mila Pinas
Morela Oviedo y famia

Manera yiu: Radi Elisa y famia

Subrina(o)nan:
Angenita y Etienne Bergen-Wever
Andreina y Marlon Dubero-Wever
Luigene Eduarda y famia
Sharlene y Ramsey Blanco-Eduarda y famia
Francois y Linchi Maduro y famia
Francis y Satcha Maduro y famia
Miryela, Jagmarie Maduro y famia

Ayudante:
Gloria Tobar
Marjorie King

Bisiña(nan): Famia Krozendijk y Bikker

Demas famia: Maduro, Jansen, Peña, Wout, Leañez, Wever, Eduarda, Orman, Bernabela, Harms, Marchena, Larez, Loaiza, Cicilia, Stamper, Boekhoudt, Thijzen, Makaja, Martina, Gonzalez, Vasquez, van der Linden, Dunlock.

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida un of demas famia.

Ta invita pa acto di despedida di nos defunto stima, Clara Tomasa Maduro, cu lo tuma lugar diasabra 31 Januari di 9or pa 11or di mainta na Royal Funeral Home.

Despues di despedida no ta ricibi bishita na cas.

Na lugar di flor of krans lo tin un box di F.A.V.I. disponibel cu lo por haci donacion.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cu dolor profundo pero gradicido cu e no a sufri durante e periodo cortico di kibrante di salud nos ta anuncia cu a bay laga nos:

Charles John Fingal
24 September 1946 – 26 Januari 2026

Tin e oportunidad di despidi di dje y condoleer na:
Aurora Funeral Home: februari 3, 2026 desde 12:30 pm te cu 3:30 pm.
Despues lo tin e ceremonia di despidida.

Maske awor tin tristesa su memoria ta un tesoro.

Mark y Michelle
Mirtha
Primo y primanan
Sobrino y sobrinanan

Demas famia: Fingal, Hek, Maduro, Tromp, Cohen-Henriquez, Wong, Evertsz, Leijenaar, Henriquez y Werleman.

Amigonan di: Diabierna Lunch, Los Laga Bai, Roadside y demas amistades.

Nos disculpa si den nos tristesa nos a lubida cualkier nomber di famia of conosi.

Despues di acto di despidida no lo risibi bishita di condolencia na cas.

Ta aprecia un donacion na Koningin Wilhelmina Fonds.

Cu tristesa nos a tuma nota di fayecimento di

Sr. Marcel Kok
Na bida fundador di Kok Optica

Nos ta desea yiunan;
Frans y Charles
Alexandra
Rudolph
y demas famia
hopi forsa den e dianan dificil aki

Arubaanse Optiek & Optometrie Vereniging (A.O.O.V.)

Optica Moderna
Optica Leslie
The Specialist
Kly Eyecare
Intermezzo Optica
Precision Optica

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cu inmenso Dolor na nos Curason nos ta anuncia fayecimento di Nos Tata

Sixto Mercelino Coffy
Mihor conoci Como "Lulu"

Na nomber di su:
Yuinan
Hildegard Gertrudes Coffy
Sevacia Valeria Sixta Nugter-Coffy y Esposo Mathijs Nugter

Nietanan
Srta. Noelle Julie De Jonge y Srta. Susette Gill De Jonge

Rumanan
Pio Augustin Coffy y Irene McMillan na Scotland
† Agapina "Chichi" Coffy
† Eugelio "Buchi" Coffy y Esposa † Reineta Coffy-Koolman
† Luciano "Jani" Coffy
† Cristobal "Coffy" Coffy
† Anita "Chima" Angela -Coffy y Esposo † Mariano Angela
† Luis Coffy i Sra. Viuda Vera Coffy-Hart na Boneiro

Subrina y Subrino nan
Ramon Coffy y Famia
Esther Iraida Coffy
Javier Coffy
Alexandra Coffy y famia
Polycarpo G. Angela
Ingeborg Coffy y Famian na Boneiro
Shireen Coffy y Famia na Boneiro
Jenerette Coffy y Famia na Boneiro
Jordan Coffy na Boneiro
Robin C. Angela y famia

Tur Demas famianan, mucho hopi pa menshona

Amigo/Amigonan:
Juancho, Ruth y Silvana Havekes

Gradicimento na E team di Enfermero y voluntarionan Fundashon Hospice Atardi

Si den nos Dolor nos por a lubida pa menshona algun persona. Nos ta pidi disculpa pa esaki.

Acto di Despedida ta tuma lugar diasabra, 31 januari 2026 na Aurora Funeral Home Oranjestad di 2or pm pa 4or pm di atardi y despues lo sali bai pa Santana Central na Sabana Basora.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cu gran tristeza na nos curason nos ta anuncia:

Marcel Kok
16 januari 1936 - 24 januari 2026

Stille Kracht …….

Viudo di: Yolanda Kok Croes

Yiunan: Frans & Charles Kok Croes
Rudolph Kok
Alexandra Kok

Nietonan: Kyriana-Mari
Marcel Jr.

Ruman: Yvonne & Peter Lintsen Kok

Subrinonan: Maria Teresa Madariaga
Landa Cohen Henriquez y famia
Christa Calderon Jansen y famia
Anna Lorena Jansen y famia
Eugenie Kok y famia
Carmen-Jo Oduber y famia

Demas famia: Kok, Evers, Ter Braak, Croes, Chumaceiro, Oduber

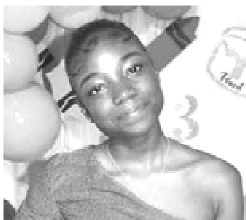
Un danki special na:
Huisartenpraktijk Dr. Melanie Ho-Kang-You
Dr. Marcel Meelis
Melanie Hoet
Trinity Quality Care Services

Acto di despedida lo tuma lugar Diasabra 31 di januari 2026 na Royal Funeral Home di 1:00 or pa 4:00 or di atardi y después lo sali bai pa Santana central na Sabana Basora.

Nos ta lamenta cu despues di entierro nos no lo por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento inespera di nos ser stima:

Euricca Stacy Balan
"Stass"
***28-02-2005 - †26-01-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Economia Mexicano ta registra pio crecemento di GDP desde Covid

(AFP) – Economia Mexicano a registra su pio prestacion aña pasa desde pandemia di Covid-19, creciendo 0,7 porciento YOY mientras tension cu Merca tabatin un efecto negativo.

E cifra di GDP pa e di dos economia mas grandi di Latino America tabata e pio desde un contraccion di 8,5 porciento registra na 2020, segun datonan di instituto nacional di estadistica, INEGI.
Na 2024, economia Mexicano a crece cu 1,2 porciento. E prestacion debil di 2025 a coincidi cu e regreso di Donald Trump den Cas Blanco, unda el a lidera un empuhe proteccionista door di impone tarifa riba exportacion for di varios pais.
Mexico, cu ta manda mas cu 80 porciento di su exportacion na su bisiña nort, ta particularmente vulnerable pa e politicanan comercial di Trump generando incertidumbre den sector comercial.

E cifra di crecemento, sinembargo, tabata un tiki mas halto cu e calculacion di analistanan di 0,4 porciento, segun e encuesta mas recien di Banco Central di Mexico.

Den di cuatro kwartaal di 2025, GDP di Mexico a crece 1,6 porciento compara cu e mesun kwartaal di e aña anterior, segun datonan di INEGI.
Crecemento entre october y december tabata lidera pa actividadnan primario – sectornan manera pesca, agricultura y ganaderia – cu a aumenta 6,0 porciento. Sector amplio di servicio a crece 2,0 porciento compara cu e mesun kwartaal na 2024, mientras industria y manufactura – orienta en gran parti tocante exportacion Mericano – a crece apenas 0,3 porciento, segun INEGI.
Presidente Mexicano, Claudia Sheinbaum te awor a logra mantene un linea diplomatico cu Trump, evitando e pio tarifanan cu el a menasa pa motibo di traficacion di droga y migracion ilegal.
El a aumenta e extradicion di lidernan di cartel pa Merca, a reforsa control di frontera y a aumenta tarifa riba enemigo di Merca, China – e di dos partner comercial mas grandi di Mexico.

Menasando lasonan comercial ta un revision andando di e acuerdo USMCA (Merca-Mexico-Canada) cu Trump ta bisa no ta faborable pa su pais.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Felipo F. Martinus
Cariñosamente yama "Felipe"
***20-09-1952 - †26-01-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Prome minister Britanico ta bisa cu China a kita sancionnan contra legisladornan di Reino Uni

(AFP) - Prome minister Britanico Keir Starmer a bisa diabierna cu China a acepta kita sancion contra 5 parlamentario di Reino Uni y dos colega, ken a bira blanco pa nan critica di supuesto abusonan di derechonan humano.

E legisladornan tabata prohibi di drenta China y entidadnan Chines tabatin prohibi haci negoshi cu nan den 2021.

Beijing a acusa nan di plama "mentira y desinformacion" tocante e manera cu China ta trata e minoria Musulman Uyghur na su region Xinjiang. E medidanan aki a bini despues cu Reino Uni a sanciona oficialnan Chines bisando cu nan ta responsable pa atrocidadnan na Xinjiang.

E sancionnan a afecta magnatenan di alto perfil na China, Tom Tugendhat y Iain Duncan Smith, e secretario di pension y trabao te cu 2016. "Mi a trece dilanti e problema ey… y Chinesnan ta absolutamente cla den nan respuesta, e restriccionnan no ta aplica mas. Presidente Xi a bisa cu esaki ta nifica cu tur parlamentario ta bon bini," Starmer a bisa durante un entrevista cu television di Reino Uni.

"Esaki ta demostra cu si bo tuma accion, bo por soluciona e problemanan dificil," el a bisa durante un bishita oficial pa China pa impulsa lasonan economico cu e di dos economia mas grandi na mundo.

Studiante Mericano ta sentencia cu cadena perpetua pa asesinato di studiante Chines

(AFP) - Un studiante Mericano na London University a haya sentencia di cadena perpetua diabierna, cu un termino minimo di 16 aña pa e asesinato di un studiante Chines cu tabata su pareha casual.

Joshua Michaels, di 26 aña, a haya su sentencia na Londres su corte criminal Old Bailey pa staca y mata Zhe Wang, di 31 aña, un studiante na Goldsmiths, University of London, den maart di 2024.

E dos studiante di masters a conoce otro den 2023 y a cuminsa un relacion casual, y a tene un encuentro sexual den februari di 2024.

Sinembargo, Wang, ken ta describi como un persona cu phobia pa germenes, a bira cada biaha mas agita despues cu el a descubri cu e tin un reaccion aparentemente alergico despues cu nan a drumi cu otro, y el a bira "convenci" cu e tin un malesa sexualmente transmiti.

A pesar di Wang su insistencia pa Michael bay test pa malesa cu ta transmiti sexualmente, el a nenga. "Den mi decision, bo falta di disposicion pa haci esaki a demostra un falta real di sensitividad.. Di bo parti," Hues Richard Marks Michaels a bisa mientras e tabata dicta sentencia.

Dia 20 di maart den 2024, Michaels a bay Wang su cas pa "calm'e", segun corte a tende. Den e siguiente 50 minuut, el a staca, choca y bay lagando Wang pa muri.

Hues a bisa cu Michaels a "rabia cu henter e situacion" y ma mata Wang, stacando e den su cara y chocando e. "Den un furia, bo a completamente perde control di bo temperamento y sentido," Marks a bisa.

Den su defensa, Michaels a argumenta cu e encuentro a cuminsa cu Wang acercando na e cu un cuchiu y cu e tabata actuando den defensa propio. Sinembargo Hues a bisa cu e "no por acepta" e version aki di con e incidente a cuminsa.

Wang, ken tabata un studiante di escritura creativo na Goldsmiths, ta describi den corte como "gentil," "positivo" y un "escritor talentoso."

Su famia a bisa corte den un declaracion cu "un di su gran pasion den bida tabata idioma" y studia den exterior, specialmente Reino Uni, tabata un "soño" p'e.

BUCATINI
MARKET & CUCINA
LA NOTTE dell' Amore
FEBRUARY 14 | 5:30PM
3-course dinner
Price: $210 per couple
Includes a bottle of wine
JOIA
BY IBEROSTAR
Reservations trough opentable.com
JOIA Aruba offers a seamless, fully cashless experience

Yiu homber di Prinses di Noruega lo bay huicio pa violacion

(AFP) - Den e scandal mas grandi cu a sacudi Noruega su monarkia, e yiu homber di Prinses den linea pa trono Mette-Marit lo bay huicio diamars bao acusacion di abusa sexualmente di 4 hende muhe, ademas di ofensanan relaciona cu droga y agresion.

Marius Borg-Hoiby, Mette-Marit su yiu homber di 29 aña di un relacion prome cu el a casa cu Prins Haakon, ta acusa di 38 cargo, algun di cual ta data te 2018.

E ta enfrenta 16 aña den prison si corte di districto na Oslo declara su persona culpable. E huicio, ta anticipa di dura te cu maart 19, y ta anticipa di atrae cobertura intenso di media.

"Ora ta trata e famia real di Noruega, e ta sin duda e scandal mas grandi" den su historia di 120 aña, Trond Norek Isaksen, un experto den historia y experto den Noruega su monarkia a conta AFP.

"A yega di tin controversia alrededor di e escogencia di pareha, e renobacionnan di e palacio y e tipo di cosnan aki, pero nunca ningun scandal real involucrando ofensanan criminal, mucho menos asina hopi," el a declara.

E cargonan mas serio contra Hoiby ta e 4 violacion y e abuso psicologico y fisico di varios ex pareha.

Te cu awo el a confesa solamente na algun di e cargonan menor. "Hoiby ta wardando su version di e eventonan pa corte," e firma di ley defendiendo e a declara na AFP.

Un homber cabey blond cu un look di "bad boy", Hoiby a keda aresta dia 4 di augustus den 2024 bao sospecha di agredi su pareha e anochi anterior. Varios dia despues, el a admiti cu el a actua "bao influencia di alcohol y cocaina despues di un discusion," sufriendo di "problemanan mental" y lucha "pa hopi tempo cu abuso di substancia."

E investigacion tocante e incidente aki a descubri un gran cantidad di otro ofensanan sospecha, incluyendo e violacion di 4 otro hende muhe mientras nan tabata drumi of a cay flauw, algun di nan graba.

E 4 violacion aparentemente a tuma luga den 2018, 2023 y 2024, e ultimo despues cu polis su investigacion a cuminsa.

Siman pasa, polis a anuncia 6 cargo nobo den su contra, incluyendo "un ofensa di narcotico serio" for di 2020 den cual el a transporta 3.5 kilo di marihuana, sin compensacion financiero. El a confesa na e crimen aki.

E caso a pone luz riba e mal amistadnan cu Hoiby tabatin, ken no tin titulo real, no tin rol oficial y no tin carera profesional. Su mayornan tabata provee p'e financieramente.

Tambe esaki a causa berguensa na e famia real, specialmente su mama Prinses Mette-Marit, ken ta subri di un malesa di pulmon cu no tin cura y ta dividi entre su rol como mama y futuro Reina.

"Nos ta pensando hopi riba tur e partidonan concerni den e caso aki," Prins Haakon a conta reporteronan diaranson, bisando cu e tin tur confiansa cu corte lo actua "di e manera mas ordena, corecto y husto posible."

Ni e ni Mette-Marit tin plan di atende e huicio, el a bisa.

Fiscal Sturla Henriksbo a insisti cu tur hende ta igual den wowo di ley, "sin importa status social, origen of lasonan familiar. Esaki ta nifica cu Hoiby no mester ricibi trato cu no ta ni menos ni mas estricto a causa di su afiliacion familiar," el a conta AFP.

El a bisa cu e crimennan mas serio ta carga sentencia di te hasta 10 aña den prison, cual por aumenta na un maximo di 16 aña si corte declar'e culpable di varios cargo.

MAREA
A taste of love
FEBRUARY 14, 2026 | 5:30PM
JOIA BY IBEROSTAR
3-COURSE DINNER | $220 PER COUPLE
includes a bottle of wine
RESERVATIONS THROUGH OPENTABLE.COM
JOIA ARUBA OFFERS A SEAMLESS, FULLY CASHLESS EXPERIENCE.

NO CUMPRA
ADOPTA!
BONDIA ARUBA

ARUBA VANDAAG®
Zaterdag 31 JANUARI 2026 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Ecologisch herstel vormt de belangrijkste basis om Aruba opnieuw ‘groen’ te maken

Pagina 2

Politie en familie geven verschillende lezingen over dodelijke schietpartij

Pagina 3

Oproep tot strengere aanpak hit-and-run groeit uit tot nationaal debat

Pagina 6

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Aruba Conservation Foundation voldoet aan haar wettelijke verantwoordelijkheid

Ecologisch herstel vormt de belangrijkste basis om Aruba opnieuw 'groen' te maken

Het werk om de natuur van Aruba te redden en te behouden is niet eenvoudig. Toch heeft de Aruba Conservation Foundation (ACF) een wettelijke verantwoordelijkheid om dit te doen en moet zij daarom klein beginnen. Dat legde conservatiedirecteur Natasha Silva uit aan onze redacteur.

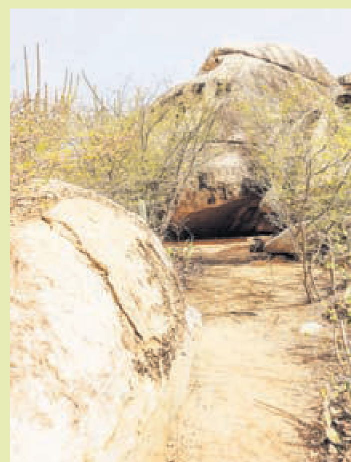
Onze redacteur had een uitgebreid interview met Silva en met Edeline Berg, ACF-executive verantwoordelijk voor business development en communicatie, over de behaalde resultaten, de uitdagingen en de toekomstplannen van de stichting. Zoals bekend is ACF belast met het beheer van Nationaal Park Arikok, in totaal 16 andere gebieden rond Aruba en ook het Mariene Park van Aruba.

De wet stelt de organisatie verantwoordelijk voor de bescherming en het behoud van deze gebieden, evenals voor het informeren en opvoeden van de gemeenschap over natuurbescherming op Aruba. Pas in laatste instantie, volgens diezelfde wet, komt verantwoorde recreatie aan bod.

In dat kader is ACF tevreden dat premier Mike Eman, die natuur in zijn portefeuille heeft, boomaanplant als prioriteit heeft aangemerkt. Natuurbescherming betekent echter niet simpelweg bomen planten. "Wij gebruiken de term 'herbebossing' niet, omdat dat een industriële term is. Die werd gebruikt voor het aanplanten van kilometers lange stroken van dezelfde boomsoort, een kunstmatig systeem. Dat systeem bleek desastreus te zijn voor de biodiversiteit. Wij hebben de premier geadviseerd over uiteenlopende manieren om Aruba groener te maken, variërend van het ornamentale aspect tot echt natuurherstel. Vanuit ACF zijn wij daarom nauw verbonden met de premier op het gebied van ecologisch herstel," aldus Natasha Silva tegenover onze redacteur.

Ecologisch herstel is een moeilijk proces, omdat Aruba gedurende eeuwen na de

komst van de Europeanen vrijwel alle grote bomen is kwijtgeraakt. "We kunnen stellen dat de natuur van Aruba zich nog steeds in een proces van regeneratie bevindt en zich herstelt zo goed als dat mogelijk is, omdat we niet weten hoe het landschap er vóór de koloniale periode uitzag. Mogelijk zijn er soorten verdwenen, maar we weten niet welke. Hopelijk komt daar in de toekomst meer informatie over," zei Silva.

Wat ACF doet, is kijken naar de huidige staat van de natuur en proberen deze naar een beter niveau te brengen dan waar zij zich nu bevindt. "Overal zien we tekenen van degradatie en impact. Daarom koppelen we het herbebossingsprogramma van premier Eman aan onze projecten voor ecologisch herstel."

Dat betekent dat er dit jaar wordt begonnen met het afzetten van enkele kleine gebieden met hekwerk en andere materialen om geiten en ezels buiten te houden, zodat er kan worden gestart met het aanplanten van bomen die passen bij het betreffende habitat. "Het hangt af van hoeveel middelen beschikbaar zijn om de afrasteringen te plaatsen, want dat kost veel geld. De geiten kosten ACF nu al veel geld, omdat ecologisch herstel niet mogelijk is zonder te investeren in afrasteringen."

De zones waar stukken terrein zullen worden afgezet, bevinden zich achter Tierra del Sol, dat onder beheer van ACF valt, maar ook bij Ser'i Teishi, in Arikok en waarschijnlijk bij Bubali, rond de plas. "In 2026 zullen het er minstens drie zijn. Het gaat telkens om verschillende gebieden, zoals aangegeven op de vegetatiekaart. We onderzoeken de habitats en welke plantensoorten bij elk gebied horen." Silva legde uit dat de vermeerdering van planten zal gebeuren op basis van de specifieke behoeften van elk habitat. "Soms komen soorten ook in andere gebieden voor, maar op Aruba zijn er zones waar bepaalde planten specifiek groeien. Dáár bereiden wij ons op voor."

Dit project is een langetermijnproject, wat ook de bedoeling is van ACF: serieus inzetten op herstel, iets wat veel inspanning, bewustwording en investeringen vergt. Zeker omdat het om projecten gaat waarvan de resultaten pas na verloop van tijd zichtbaar worden. "We stoppen met het uitvoeren van 'leuke' projectjes hier en daar en met het reageren op wat anderen willen dat wij doen. Juist daarom hebben we tijdens de Covid-periode een diepgaande introspectie gedaan om te kijken wat de wet zegt, wat onze echte verantwoordelijkheid is en aan welke verdragen wij gebonden zijn." Met andere woorden: ACF heeft besloten zich te richten op wat de natuur van Aruba nodig heeft, gebaseerd op het Recht van de Natuur. Zo werd bijvoorbeeld de UTV/ATV-activiteit in Nationaal Park Arikok stopgezet.

De uitdaging is om de financiers van ACF te laten begrijpen dat 'leuke' projecten van korte duur niet in het belang zijn van het grotere doel: natuurherstel. "Vaak wil men projecten die direct resultaat opleveren, maar zo werkt de natuur niet," benadrukte Silva. "Wij hebben de moed gehad om te laten zien wat wél mogelijk is."

In het volgende deel van deze serie over het werk van ACF wordt dieper ingegaan op de gebieden die worden afgesloten voor geiten en op de uitdagingen van natuurbehoud op een dichtbevolkt eiland.

Tragedie in Pos Abou:

Politie en familie geven verschillende lezingen over dodelijke schietpartij

De autoriteiten onderzoeken een dodelijke schietpartij door de politie die dinsdagmiddag heeft plaatsgevonden in de wijk Pos Abou. Het incident betrof politieagenten en een 36-jarige man, die later aan zijn schotverwondingen is overleden. Volgens officiële informatie van het Korps Politie Aruba (KPA) staat de zaak momenteel onder onderzoek van de Landsrecherche vanwege de betrokkenheid van een politieagent.

Volgens een officiële verklaring van de politie deed het incident zich rond 15.10 uur voor, toen de Centrale Politiepost een verzoek om bijstand ontving van het FACT-team van Respaldo. Het verzoek had betrekking op een patiënt in Pos Abou die volgens de melding niet meewerkte. Hierop werd om ondersteuning van de politie en een ambulance gevraagd.

Politieversie van het incident

De politie-eenheden die op de melding reageerden, verklaarden bij aankomst te zijn geconfronteerd met de patiënt, die een machete in zijn hand had en zich agressief gedroeg. Agenten ter plaatse gaven aan meerdere pogingen te hebben ondernomen om de situatie te de-escaleren en herhaaldelijk mondelinge bevelen te hebben gegeven om het wapen neer te leggen.

Volgens het politiecommuniqué voldeed de man niet aan deze bevelen en bewoog hij zich op een bepaald moment in de richting van een politieagent, terwijl hij de machete nog steeds vasthield. Gezien de ernst van de situatie en de waargenomen dreiging voor de veiligheid van de agent, trok de betrokken agent zijn dienstwapen en loste schoten, waarbij de man werd geraakt.

Direct werd met de hoogste urgentie medische hulp ingeschakeld. Ambulancepersoneel verleende eerste hulp ter plaatse en stabiliseerde de gewonde man voordat hij onder spoedcondities naar het ziekenhuis werd vervoerd. Ondanks medische interventie bevestigden de autoriteiten later dat de man aan zijn verwondingen is overleden.

De overledene is geïdentificeerd als F.M.H., geboren op Aruba op 30 augustus 1989, 36 jaar oud.

Conform de standaardprocedure bij gevallen waarbij dodelijk geweld door een politieagent is gebruikt, werden meerdere instanties ingezet, waaronder de forensische politie, het Slachtofferhulp Bureau en de Landsrecherche. Het onderzoek is formeel overgedragen aan de Landsrecherche om onafhankelijkheid en transparantie te waarborgen.

Lezing van de familie en beschuldigingen

Naaste familieleden van de overledene, die door familie wordt geïdentificeerd als Frank Henriquez, hebben publiekelijk een duidelijk andere lezing van de gebeurtenissen gedeeld. In emotionele verklaringen op sociale media beschreef een familielid Henriquez als een rustige en vrolijke man met een hechte band met zijn moeder, die regelmatig muziek en livevideo's online deelde.

Volgens de familie begonnen de gebeurtenissen eerder op dezelfde dag, dinsdag 27 januari 2026, toen Respaldo contact opnam met de moeder van Henriquez en haar vroeg haar zoon op te halen. Volgens de gedeelde informatie kreeg Henriquez toestemming om de instelling te verlaten en keerde hij samen met zijn moeder terug naar huis. Zijn moeder informeerde naar de benodigde documenten om het ontslag te formaliseren, maar kreeg te horen dat vertrek was toegestaan.

De familie stelt dat Henriquez in goede stemming thuiskwam, rustig tijd doorbracht in de tuin en later aangaf honger te hebben. Zijn moeder bood aan iets voor hem te bereiden, maar hij gaf aan dit zelf te willen doen. Ongeveer twee uur later zou Respaldo de familie hebben geïnformeerd dat er een fout was gemaakt en dat Henriquez niet had mogen vertrekken, omdat de benodigde papieren niet waren ondertekend.

Volgens de familieleden ging personeel van Respaldo vervolgens samen met politieagenten naar de woning in Pos Abou om Henriquez terug te brengen. De familie verklaart dat Henriquez al lange tijd bang was voor de politie, iets wat volgens hen zowel bij de familie als bij het Respaldoteam bekend was. Zij stellen bovendien dat Henriquez in eerdere situaties per ambulance werd vervoerd en medicatie kreeg om hem te kalmeren, wat ditmaal niet zou zijn gebeurd.

In de verklaring stelt het familielid dat politieagenten de woning zijn binnengegaan en aandrongen dat Henriquez onmiddellijk naar buiten moest komen. Aanwezige familieleden, waaronder zijn moeder en nicht, zouden de agenten hebben gevraagd tijd te geven voor de-escalatie en hebben aangeboden hem zelf terug te brengen. Volgens de verklaring raakte Henriquez in paniek, pakte hij een mes en bleef hij hiermee staan zonder zich richting de agenten te bewegen.

De familie benadrukt dat, ondanks herhaalde smeekbeden van zijn moeder en nicht om de wapens te laten zakken en tijd te geven om Henriquez tot rust te laten komen, de politie meerdere schoten loste. Drie kogels zouden Henriquez in de borst hebben geraakt. Volgens de familie stond zijn moeder naast hem en was zij getuige van de schietpartij.

De familie heeft de politie scherp bekritiseerd, spreekt van buitensporig geweld en roept op tot verantwoording. Ook wordt de vraag gesteld waarom het aanwezige personeel van Respaldo niet actiever heeft ingegrepen om met Henriquez te communiceren.

Verklaring van de Korpschef

Als reactie op het incident en de publieke reacties heeft Korpschef Ramon Arnhem een openbare verklaring afgelegd, waarin hij zijn medeleven betuigde en opriep tot kalmte zolang het onderzoek voortduurt.

"Gisteren vond een zeer betreurenswaardig incident plaats. Mijn collega's waren betrokken bij een schietincident waarbij helaas een persoon is overleden in Pos Abou. Een uiterst moeilijke situatie waarbij beide partijen zwaar zijn getroffen. Voor een ouder en familie is het verlies van een kind op zo'n plotselinge manier onbeschrijfelijk en intens pijnlijk," aldus Arnhem.

Hij benadrukte dat zijn collega's nooit hun huis verlaten met de intentie om in een dergelijke situatie terecht te komen en gaf aan het verdriet binnen de gemeenschap te voelen, evenals dat van zijn collega's, die nog steeds in shock verkeren.

Arnhem bevestigde dat het onderzoek is overgedragen aan de Landsrecherche, onder leiding van het Openbaar Ministerie, juist vanwege de betrokkenheid van een politieagent. "Ik weet dat er veel vragen zijn, veel pijn en een sterke behoefte aan duidelijkheid. Om die duidelijkheid te verkrijgen, ligt het onderzoek bij de Landsrecherche onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. Zij zullen het incident zorgvuldig onderzoeken zodat alle betrokkenen duidelijkheid krijgen," verklaarde hij.

Verder gaf hij aan dat, zolang het onderzoek loopt, alle vragen over de zaak via het Openbaar Ministerie moeten worden gesteld. Arnhem betuigde opnieuw zijn medeleven aan de familie van de overledene en erkende ook de emotionele impact op de betrokken agenten, waarbij hij aangaf dat psychologische ondersteuning beschikbaar zal worden gesteld.

Tot slot riep de politiecommissaris de gemeenschap op tot rust. "Mijn boodschap aan de gemeenschap is om kalm te blijven. Het onderzoek is gaande en volgt zijn vastgestelde procedure," besloot hij.

De dodelijke schietpartij heeft geleid tot brede publieke discussie en emotionele reacties op het eiland, met name op sociale media, waar de roep om transparantie en gerechtigheid is toegenomen. Gemeenschapsleden uiten verdriet, woede en zorgen over de interactie tussen politie en personen die zich in een mentale crisissituatie bevinden.

In deze fase benadrukken de autoriteiten dat het onderzoek nog loopt en dat er geen conclusies moeten worden getrokken voordat alle bewijsmaterialen, getuigenverklaringen, forensische resultaten en procedurele beoordelingen zijn afgerond. Het Openbaar Ministerie zal bepalen of verdere juridische stappen noodzakelijk zijn zodra het onderzoek is voltooid.

Terwijl de familie van de overledene en de gemeenschap de tragedie blijven verwerken, blijft de aandacht gericht op de uitkomsten van het onafhankelijke onderzoek, dat duidelijkheid moet verschaffen in een zaak die een familie in rouw heeft achtergelaten, politieagenten in shock en een gemeenschap die antwoorden zoekt.

ARUBAVANDAAG

Geen beleid is... Dus ook beleid...?

We maken, zeker op het internationale vlak, turbulente tijden mee, die ook voor ons gevolgen kunnen hebben. Zoals in ons vorig redactioneel commentaar aangegeven, kunnen onder andere de koppeling van onze florin aan de Amerikaanse dollar en onze handelsrelaties die grotendeels via de VS verlopen, voor problemen gaan zorgen, alhoewel het nu nog te vroeg is om daar een duidelijk beeld van te hebben.

Als klein land is onze invloed op deze ontwikkelingen miniem, zeg maar gerust niet bestaand. Maar dat betekent nog niet dat we compleet met lege handen staan, zonder enig middel of instrument om onze eigen toekomst te beïnvloeden. Er zijn diverse interne factoren die wel binnen ons bereik liggen, sterker nog, in feite zijn het zaken waar we de plicht hebben om deze zo goed mogelijk te behartigen. En is dat het geval? Komen wij deze verplichtingen na? Het kan best blijken dat er geen duidelijkheid is over het bestaan van zo'n beleid.

Wanneer we het hebben over het economisch model dat voor een betrekkelijk stabiele ontwikkeling heeft gezorgd, is het nogal makkelijk om te onderkennen dat het vooral externe factoren zijn geweest die hierin een grote rol hebben gespeeld. Het zijn met name grote investeerders uit het buitenland die hier grote mogelijkheden hebben gezien in een steeds groeiende stroom toeristen, ook uit het buitenland, om iets te scheppen dat op onze schaal en niveau uitzonderlijk is gebleken, en waar we allemaal voordeel bij hebben.

Deze voorstelling van zaken zal onmiddellijk kritiek tegenkomen, want het is eigenlijk een ietwat gesimplificeerde versie van onze realiteit. Feit is dat we de interne factoren hebben overgeslagen die wel degelijk aan deze ontwikkeling hebben bijgedragen. Dat klopt ook, maar feit blijft dat deze niet doorslaggevend zijn geweest in genoemde ontwikkeling. Maar, ze zijn wel belangrijk en daarom gaan we ze hier bespreken. Een cruciale vraag: als het onmogelijk is om invloed uit te oefenen op internationale ontwikkelingen, wat kunnen we doen aan de interne factoren, die op het eerste gezicht van minder gewicht lijken, om toch zoveel mogelijk te zorgen voor een stabiele en zo duurzaam mogelijke sociaaleconomische ontwikkeling? Onze evaluatie van die interne factoren laat ons zien dat er op dit gebied nogal wat fout gaat. Bijvoorbeeld, als we het hebben over 'duurzame ontwikkeling', waarom horen we dan bijna uitsluitend de enthousiaste en uitzinnige geluiden over de grote stroom toeristen die we krijgen? Waarom ondervinden de stemmen, die waarschuwen tegen dit overdreven massatoerisme, op z'n best het zwijgen van de publieke autoriteiten en als het tegenzit zelfs de beschuldiging dat men bezig is 'ons toerisme in gevaar te brengen'? Wordt het niet tijd dat onze autoriteiten, die nu vooral het zwijgen ertoe doen en geen actie ondernemen, aan die interne factoren beginnen te werken, die op den duur een gevaar betekenen voor dat economische model dat ons wordt voorgehouden wanneer men indruk wil maken op ons en de buitenwereld? Zouden niet uitgerekend zij de plicht hebben om te kijken wat die interne factoren zijn die een bedreiging kunnen inhouden, uitgerekend voor dat zo succesvolle economische model? De laatste tijd hebben we herhaaldelijk op sociale media de beelden kunnen zien van een ware overval van horden toeristen op onze stranden, hetgeen een schril contrast oplevert met het succesvolle en zelfs spectaculaire beeld dat men eigenlijk van Aruba zou willen verkopen. Het lijkt erop dat degenen die verantwoordelijk zijn voor onze sociaaleconomische ontwikkeling voortdurend de mond vol hebben van 'duurzame ontwikkeling', maar kennelijk enige basiskennis van het onderwerp ontberen. Simpel gesteld, als je een succesvolle economie (op basis van toerisme) hebt, wat is dan de meest bedreigende factor? Een overdosis bezoekers, dat kan elke burger met gezond verstand je zo vertellen. En waarom moet het dan zo ver komen dat we al in zo'n gevaarlijke situatie beland zijn, als bovendien bekend is dat het middel hiertegen door onszelf moet worden gehanteerd? De externe factoren, de ondernemingen die goed geld verdienen met het naar Aruba dirigeren van toeristen, hebben geen enkele stimulans om zich te matigen en de toevloed af te remmen. Het is hier dat degenen die daarmee belast zijn hun verantwoordelijkheid moeten nemen en consequent moeten optreden, in plaats van te proberen de schuld af te schuiven op degenen die terecht deze negatieve tendensen aan de kaak stellen. Sterker nog, we kunnen de zaak om omdraaien: degenen die een bedreiging vormen voor een evenwichtig economisch beleid zijn de belangrijkste economische actoren, onder andere de autoriteiten die kunnen optreden maar ervoor kiezen dit niet te doen. Geen enkele buitenlandse actor kan ons ertoe verplichten om ons eiland zodanig vol te proppen dat de bezoeker zelf op zoek gaat naar een andere bestemming waar het wat rustiger is. In eerste instantie gebeurt dat op Aruba zelf, vandaar al die plekken aan bijvoorbeeld de Noordkust die een stortvloed van toeristen te verwerken krijgen terwijl juist het rustgevende karakter moet worden behouden. Het is ons eigen gebrek aan actie waardoor de problemen ontstaan die later zullen leiden tot een terugval in de toeristenstroom, waarvan we dachten te kunnen profiteren door te zwijgen en gewoon te hopen dat dit allemaal wel overwaait. En we hoeven echt niet te wachten op de eigen negatieve ervaringen, die liggen voor het oprapen in andere toeristenoorden, waar men ook wachtte met optreden totdat de burgers daar het zodanig beu waren dat men het heft in eigen hand heeft genomen.

Tenslotte moeten we onder ogen zien dat als er slechtere economische tijden komen, dat dan de meest attractieve bestemmingen het beste zullen overleven. En dat zijn niet die bestemmingen waar de bezoeker zelf al begonnen is met het geven van negatief commentaar vanwege hun slechte ervaring. En dan zijn we plotseling niet die attractieve bestemming die het hoofd boven water zal weten te houden. Degene die op tijd orde op zaken stelt, heeft de beste papieren in een moeilijke markt, niet degene die kennelijk zijn geld zet op de leus "geen beleid is ook beleid."

Koning Willem-Alexander bezoekt Aruba op 18 maart ter herdenking van 40 jaar Status Aparte

Aruba ontvangt op 18 maart Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander, een historisch moment in het moderne politieke traject van het eiland, terwijl Aruba 40 jaar Status Aparte en 50 jaar van zijn vlag en volkslied viert. Het bezoek, aangekondigd op de officiële website van het Nederlandse Koninklijk Huis, vindt plaats in een sfeer van viering en hernieuwde aandacht voor de behaalde successen en toekomstperspectieven van het eiland.

Het koninklijk bezoek staat nauw in verband met Aruba's herdenking van de Status Aparte, een constitutionele mijlpaal die op 1 januari 1986 werd gerealiseerd, toen Aruba een land binnen het Koninkrijk der Nederlanden werd, los van de Nederlandse Antillen. De Dag van het Volkslied en de Vlag, die jaarlijks op 18 maart wordt gevierd, eert deze erfenis en behoort tot de meest gewaardeerde nationale feestdagen van het eiland. De dag onderstreept Aruba's culturele identiteit en politieke autonomie.

Volgens de aankondiging van het paleis zal de agenda van de Koning zich richten op zowel de historische betekenis van deze jubilea als op de huidige prestaties en uitdagingen waarmee Aruba wordt geconfronteerd. Daarbij zal aandacht worden besteed aan de ontwikkeling die het eiland sinds 1986 heeft doorgemaakt en aan de voortdurende inspanningen om de sociale, economische en civiele instituties te versterken. Het programma weerspiegelt niet alleen de viering van Aruba's identiteit en trots, maar ook een erkenning van de diepe en duurzame banden tussen Aruba en het bredere Koninkrijk.

Recentelijk bezocht de monarch het eiland nog eind januari 2023, als onderdeel van een introductietour van de Nederlandse Koninklijke Familie langs de Caribische delen van het Koninkrijk, vergezeld door Koningin Máxima en hun oudste dochter, Catharina-Amalia, Prinses van Oranje.

Historisch gezien zijn koninklijke bezoeken altijd momenten van grote publieke belangstelling op Aruba geweest. Bij deze gelegenheden komen inwoners en bezoekers vaak in groten getale samen om de Nederlandse monarch welkom te heten en deel te nemen aan culturele festiviteiten. Tijdens eerdere bezoeken gingen Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima in gesprek met studenten, ondernemers, culturele vertegenwoordigers en overheidsfunctionarissen, waarmee de veelzijdige relaties die Aruba met het Koninkrijk verbinden werden benadrukt. Dergelijke bezoeken weten doorgaans ceremoniële verplichtingen te combineren met oprechte kansen voor dialoog en verbinding. In veel opzichten fungeren zij als symbolische bevestigingen van wederzijds respect en partnerschap.

Het bezoek van dit jaar draagt echter een extra historische lading. De veertigste verjaardag van de Status Aparte nodigt uit tot zowel viering als reflectie. In vier decennia heeft Aruba robuuste democratische instituties opgebouwd, een duidelijke culturele identiteit ontwikkeld en een levendige civil society gevormd. Het bereiken van 50 jaar van de nationale vlag en het volkslied benadrukt bovendien de betekenis van gedeelde symbolen die Arubanen generaties lang met elkaar verbinden. Lokale discussies rond deze jubilea reiken verder dan ceremonie alleen en raken thema's als bestuur, sociale vooruitgang en de voortdurende versterking van burgerrechten — kenmerkend voor het zich ontwikkelende traject van het eiland als zelfbesturend land.

Met 18 maart snel in zicht groeit de verwachting in heel Aruba. Voor velen is het bezoek van Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander meer dan een herdenkingsmoment — het is een herinnering aan de duurzame banden van vriendschap en gedeelde geschiedenis binnen het Koninkrijk der Nederlanden, en een getuigenis van de veerkracht en geest van het Arubaanse volk.

Grote mondiale economische veranderingen...

Met gevolgen voor de Amerikaanse dollar...?

De gebeurtenissen van de afgelopen weken hebben ons geleerd dat er grote geopolitieke en economische wijzigingen op stapel staan. Grote veranderingen die voor ons ook belangrijk zijn, maar het zal enige tijd duren voordat we die duidelijk in kaart kunnen brengen. De jaarlijkse economische conferentie in Davos heeft op spectaculaire wijze laten zien dat een nieuwe orde op komst is in het optreden van de landen die op mondiaal niveau meetellen door hun gewicht in economisch en politiek opzicht. De conferentie is in ieder geval het scenario geworden waar enkele van de hoofdrolspelers duidelijk hebben laten weten waar ze staan.

De belangrijkste botsing betrof de standpunten van Canada en de Verenigde Staten, via hun belangrijkste woordvoerders, respectievelijk premier Mark Carney en president Donald Trump. Carney bracht de nieuwe koers van zijn land naar voren, die andere landen ook delen, als antwoord op de aanvallen van president Trump op zowat alle landen van de wereld met zijn drastische verhoging van invoerrechten, in een poging om een terugkeer van industrieën naar zijn land te bewerkstelligen. Dit na de uittocht van deze economische activiteiten in de laatste decennia. Carney gaf een weg aan, die naar zijn opinie levensvatbaar is, voor de middelgrote landen in een wereld die wordt gedomineerd door de supermogendheden China en de VS, en in iets mindere mate Rusland. Het alternatief is vooral het zoeken van economische allianties tussen landen, in plaats van het gewoonweg voldoen aan de eisen van de VS. Canada was overigens niet de enige deelnemer die de ontmoeting heeft gebruikt om hun boodschap af te geven; de Europese Unie heeft ook de keuze van het zoeken van andere allianties benadrukt, zonder overleg vooraf met de Amerikaanse regering zoals dat decennialang de gewoonte was. Canada heeft net een belangrijk handelsakkoord afgesloten met China; de Europese Unie heeft met India een zowat historisch akkoord afgesloten, door de EU zelf de “mother of all deals” genoemd.

Tegelijkertijd speelde ook de dreiging van de annexatie van Groenland door president Trump, iets wat in ieder geval voorlopig een halt is toegeroepen, maar zonder dat het gevaar definitief van de baan is. Trump heeft de mogelijkheid in handen om de NAVO-alliantie uit elkaar te laten spatten, die sinds de Tweede Wereldoorlog de Noord-Atlantische regio tot bescherming heeft gediend.

De vraag is wat er nu gaat gebeuren. Het kan zijn dat het niet tot een breuk in het verbond komt, maar dat neemt niet weg dat het vertrouwen waarop het verbond en de economische samenwerking voor meer dan zeven decennia was gebaseerd, er niet meer is, in ieder geval niet meer zoals voorheen. Het kardinale probleem blijft de positie die de Amerikaanse regering heeft ingenomen, waarbij men denkt dat het een goed idee is om alle andere landen, vriend of vijand, in twijfel en spanning te houden over wat de volgende stap zou zijn. Dit kan een aardige tactiek zijn als het gaat om onroerendgoedtransacties maar als het gaat om relaties tussen landen is het noodzakelijk bepaalde zekerheden te hebben om daarop een levensvatbare ‘business case’ te kunnen vestigen. En dat is nu precies waar geen enkele regering, of onderneming, op kan rekenen; of de akkoorden die men vandaag met de VS-regering afsluit, morgen nog steeds zullen gelden. Zelfs in het geval van een terugkeer in 2028 naar een ‘normale’ regering in Washington blijft het gevaar bestaan dat vier jaar later een terugkeer zal zijn naar het huidige tumult, alle pogingen en investeringen ten spijt. Daarom is wat zich nu als een nieuwe realiteit aftekent geen tijdelijke zaak maar iets wat geruime tijd zo kan blijven. We moeten voorbereid zijn op een wereld die nog steeds beheerst wordt door de grote mogendheden, maar die van de andere kant veel meer kruisverbanden laat zien tussen landen binnen en buiten de grote allianties. Voorbeelden hiervan zijn de genoemde akkoorden tussen China en Canada, en de EU en India, terwijl zowel China als India deel uitmaken van het BRICS-verbond. Dit blijkt dus geen belemmering te zijn voor bilaterale economische samenwerking.

Deze ontwikkelingen zullen gevolgen hebben voor de Verenigde Staten, zeker nu het duidelijk wordt dat dit land, hoe machtig diens economie ook is, afhankelijk is van diverse economische partners, vooral waar het grondstoffen betreft die het land niet of niet in voldoende mate bezit. Bijvoorbeeld, aardolie, staal, aluminium, uranium, kunstmest en zeldzame aardmineralen.

Bovendien speelt hier ook nog het probleem van de astronomische publieke schuld van de Amerikaanse overheid, die voor een aanzienlijk deel in handen is van landen waarmee Trump nu ruzie zoekt. Hetzelfde probleem van het gebrek aan vertrouwen dat een rol speelt in de beslissing om in de VS te investeren maakt dat nu, in plaats van het aankopen van nog meer obligaties van de VS-overheid, het gevaar bestaat dat grote houders van die obligaties, zoals China, Japan en diverse Europese landen, zich beginnen te ontdoen van Amerikaanse staatsobligaties. Ook is te voorzien dat er een krimp komt in de geldhoeveelheid via de mondiale dollarstromen, door een groeiende commerciële uitwisseling tussen landen via hun eigen valuta, zonder tussenkomst van de dollar.

Het is nog te vroeg om conclusies te trekken over wat dit gaat betekenen voor landen met een munt die gekoppeld is aan de Amerikaanse dollar, zoals de Arubaanse gulden. In de onzekere tijden die we voor ons hebben zal het echt niet uitsluitend de dollar zijn die klappen zal krijgen, ook andere valuta zoals de euro kunnen hieronder lijden, vooral omdat men niet kan verwachten dat het verlies van de Amerikaanse afzetmarkten compleet te compenseren is met de verlegging van de markten naar nieuwe partners.

Voor Aruba zal in ieder geval op korte termijn niet veel veranderen, noch voor het toerisme noch voor de invoer van de meeste noodzakelijke producten; beide blijven gebonden aan de VS. Gaandeweg kan hierin verandering komen, als de gelegenheid zich voordoet. Voorlopig kunnen wij, als een van de allerkleinste en meest afhankelijke economieën ter wereld, weinig meer doen dan af te wachten hoe de uitwerking zal zijn van deze mondiale ontwikkelingen.

Aruba Birdlife Conservation pleit voor nationale natuurcurricula in het onderwijs

De roep om meer aandacht voor natuur en milieu klinkt steeds luider op Aruba. In nieuwsberichten en op sociale media duikt het onderwerp regelmatig op, vaak in de context van overontwikkeling en de druk die dit legt op het kwetsbare ecosysteem van het eiland. Volgens Aruba Birdlife Conservation (ABC) bevindt Aruba zich op een kantelpunt: het bewustzijn groeit, maar het structurele kennisniveau blijft achter. Daarom pleit de organisatie al geruime tijd voor de invoering van een nationaal natuurcurriculum in het onderwijs.

In gesprek met onze redacteur benadrukt ABC-vertegenwoordiger Greg Peterson dat de kern van het probleem ligt bij educatie. “Aruba waardeert zijn natuur onvoldoende,” stelt hij, verwijzend naar de grootschalige ontwikkeling van luxe resorts en infrastructuur. Volgens Peterson ontbreekt het veel inwoners — en vooral jongeren — aan basiskennis over de inheemse flora en fauna die al eeuwen op het eiland voorkomt.

ABC zet zich in met het motto ‘Do it for the children’, omdat juist toekomstige generaties een sleutelrol spelen in natuurbehoud. De organisatie investeert daarom al jaren in bewustwording via online campagnes, cursussen en projecten. Een recent voorbeeld is het project ‘Shoco Boulevard’, waarbij hotelmedewerkers werden getraind om de shoco, de inheemse uil van Aruba, te beschermen. Bijna duizend medewerkers kregen een opleiding en fungeren nu als ‘Shoco Ambassadors’ richting toeristen.

Het structureel verankeren van natuuronderwijs binnen scholen blijkt echter complex. Hoewel gesprekken met onderwijsinstanties hoopgevend waren, stuit ABC op praktische en bestuurlijke obstakels. Scholen opereren grotendeels autonoom en niet alle instanties tonen bereidheid om natuurbehoud prioriteit te geven. Volgens Peterson speelt ook economisch belang een rol: winst en ontwikkeling krijgen vaak voorrang boven ecologisch welzijn.

Recent benaderde ABC minister Gerlien Croes met het voorstel voor een nationaal natuurcurriculum. Ondanks een positieve eerste ontvangst bleef verdere terugkoppeling tot nu toe uit. Peterson benadrukt dat dit niet per definitie duidt op desinteresse, maar erkent dat milieubeleid op Aruba historisch gezien kwetsbaar is voor politieke en economische druk.

Toch blijft ABC overtuigd van het belang van onderwijs als fundament voor verandering. Eerdere ervaringen met lesmateriaal over lokale vogelsoorten tonen aan dat kinderen snel leren en kennis vasthouden. “Educatie is essentieel,” aldus Peterson. “Jongeren zijn kritischer, bewuster en bereid om op te komen voor hun rechten en voor Aruba.”

Volgens ABC begint duurzame bescherming van natuur niet bij wetgeving alleen, maar bij kennis en betrokkenheid. En die beginnen in de klas.

Hebben we nog een...

Gevolmachtigd minister nodig...?

Al geruime tijd bestaat er binnen de Arubaanse regering een situatie, die we maar 'uitzonderlijk' zullen noemen, waarin klaarblijkelijk het al als een realiteit wordt ervaren dat er geen gevolmachtigd minister van Aruba in Nederland is. Om de zaak nog erger te maken is er ook al geen directeur van het Arubahuis, hetgeen tot gevolg heeft dat voor elke vergadering iemand aangewezen moet worden om de regering van Aruba te vertegenwoordigen in de Koninkrijksministerraad. We gaan hier niet de gebeurtenissen terughalen die geleid hebben tot deze situatie, waar wel in eerste instantie een gevolmachtigd minister was voorgesteld maar die niet kon rekenen op de instemming van de huidige vicepremier, die onder haar verantwoordelijkheden ook de portefeuille van koninkrijkszaken heeft. Dit heeft dus geleid tot de huidige situatie waarin de vicepremier telkens naar Nederland reist wanneer haar andere taken dit toestaan; anders wordt een ambtenaar aangewezen om de vergadering van de Koninkrijksministerraad bij te wonen.

Hier komen verschillende vragen naar voren, zoals: kan dit eigenlijk wel, kan men gedurende langere tijd, of wellicht zelfs gedurende de gehele kabinetsperiode, op deze basis functioneren? En als men zou moeten voldoen aan bepaalde wettelijke vereisten, welke zijn die dan en wat houden ze in? En als dit een geaccepteerde vorm van vertegenwoordiging wordt, is de volgende vraag dan of we nog een gevolmachtigd minister nodig hebben? Om deze vragen te beantwoorden moeten we eerst naar de plaats waar die regels neergelegd zijn, namelijk in het Statuut van het Koninkrijk. Artikel 6 vermeldt dat aangelegenheden van het Koninkrijk behandeld worden in de samenwerking tussen de landen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. En bij de behartiging van deze aangelegenheden "worden waar mogelijk de landsorganen ingeschakeld." Artikel 7 gaat over de samenstelling van de Koninkrijksministerraad, die bestaat uit de door de Koning benoemde ministers en de gevolmachtigde ministers, benoemd door de regering van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Artikel 8, eerste lid, stelt dat de gevolmachtigde minister optreedt "namens de regeringen van hun land, die hen benoemen en ontslaan." Het tweede lid stelt dat de regering van het betrokken land bepaalt wie de gevolmachtigde minister "bij belet of ontstentenis" vervangt.

Artikel 10 eerste lid, bepaalt dat de gevolmachtigde minister deelneemt "aan het overleg in de vergaderingen van de raad van ministers en van de vaste colleges en bijzondere commissies uit de raad over aangelegenheden van het Koninkrijk, welke het betrokken land raken." Het tweede lid bepaalt dat de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten ieder gerechtigd zijn – indien een bepaald onderwerp daartoe aanleiding geeft - naast de Gevolmachtigde Minister tevens een minister met raadgevende stem te doen deelnemen aan het vorengenoemde overleg.

Hier lijkt ons nogal wat zaken die om nadere uitleg vragen. Op het eerste gezicht lijkt het erop dat het Statuut geen minister, van een van de autonome landen, kent die de portefeuille van koninkrijkszaken houdt. Daarmee is niet gezegd dat dit onmogelijk zou zijn, dat moet dat land zelf bepalen, lijkt ons. Maar betekent dat dan ook dat die minister zijn/haar land kan blijven vertegenwoordigen in de Koninkrijksministerraad, bij permanente afwezigheid van een gevolmachtigd minister? Hier komen we uiteenlopende opinies tegen, waarbij de ene zou kunnen stellen dat de minister met de desbetreffende portefeuille door diens regering wordt aangewezen om die te vertegenwoordigen in afwezigheid van een gevolmachtigd minister. Het tegengestelde standpunt zou zijn dat de aanwijzing van een persoon wanneer sprake is van "belet of ontstentenis", uitsluitend geldt wanneer er een gevolmachtigd minister is benoemd, omdat dan pas sprake is van vervanging. Een ander argument dat aan deze zijde kan worden opgevoerd is dat het Statuut (zie artikel 10) duidelijk de verantwoordelijkheden vastlegt van de gevolmachtigde minister wat betreft de deelname aan het overleg in de vaste colleges en bijzondere commissies uit de raad, hetgeen vrijwel zeker de aanwezigheid in Nederland vereist van een gevolmachtigd minister, wil men dit kunnen doen.

Anderzijds zou men kunnen stellen dat in deze moderne tijden het mogelijk moet zijn om via digitale communicatie aanwezig te zijn, hetgeen de positie van een minister zou versterken, die zaken namens zijn/haar regering zou kunnen behartigen zonder daarvoor te moeten reizen. Het antwoord van de andere zijde zou zijn dat dit wellicht een goed idee is voor de toekomst, maar dat hiervoor het Statuut zou moeten worden gewijzigd en dat zolang het Statuut is zoals het is, er een vaste vertegenwoordiger moet worden benoemd en dat is dan de gevolmachtigde minister.

De vraag die hier nog niet is beantwoord is: waar staan we nu? De Koninkrijksministerraad zelf heeft, in ieder geval publiekelijk, geen ongenoegen geuit over deze alternatieve wijze van de Arubaanse regering om de vertegenwoordiging in de Koninkrijksministerraad vorm te geven. Dat betekent nog niet dat men hiermee akkoord gaat; het kan zijn dat men dit voorlopig toestaat en dat de Koninkrijksministerraad in afwachting blijft van een gevolmachtigd minister. Maar, we denken ook dat het tijd wordt om nog een vraag te beantwoorden, namelijk: als de vertegenwoordiger in de Koninkrijksministerraad van een autonoom land permanent buiten Nederland gevestigd kan zijn en de vergadering indien mogelijk bijwoont of dat anders een andere persoon aangewezen wordt, dan kunnen we toch ook zonder een complete permanente behuizing voor een gevolmachtigd minister? We zouden al dat geld kunnen uitsparen en alle communicatie met Nederland op afstand doen via digitale middelen, ook de secundaire taken die het Arubahuis nu heeft. Als we na meer dan 70 jaar een bijdrage willen leveren aan de 'modernisering' van het Statuut, kunnen we hier beginnen. Benieuwd wat de andere landen hiervan zouden vinden…

Oproep tot strengere aanpak hit-and-run groeit uit tot nationaal debat

De recente petitie voor zwaardere straffen bij hit-and-run heeft een snaar geraakt in de Arubaanse samenleving. Met meer dan 8.000 handtekeningen roept een brede groep burgers de regering op om hardere maatregelen te nemen tegen bestuurders die na een ernstig verkeersongeval doorrijden. De actie weerspiegelt een groeiend gevoel van onvrede over wat velen ervaren als een gebrek aan gerechtigheid en afschrikking in het verkeersrecht.

De aanleiding voor de petitie ligt niet alleen in cijfers, maar vooral in menselijke tragedie. Het dodelijke ongeval begin januari op de L.G. Smith Boulevard, waarbij een echtpaar om het leven kwam na te zijn aangereden door een bestuurder die de plaats van het ongeval verliet, bracht het probleem op pijnlijke wijze onder de aandacht. De maatschappelijke verontwaardiging werd verder aangewakkerd doordat de verdachte volgens berichtgeving onder invloed zou hebben gereden.

Volgens initiatiefnemers van de petitie is hit-and-run geen geïsoleerd probleem, maar onderdeel van een bredere cultuur van roekeloos rijgedrag. Rijden onder invloed, excessieve snelheid en het ontlopen van verantwoordelijkheid komen herhaaldelijk terug in verkeersincidenten met ernstige of fatale afloop. De huidige straffen worden daarbij door velen als onvoldoende afschrikwekkend beschouwd.

Op sociale media groeide het debat snel. Nabestaanden, burgers en verkeersveiligheidsadvocaten benadrukken dat het verlaten van een ongevalslocatie een bewuste keuze is, met zware morele en juridische implicaties. Sommigen pleiten ervoor hit-and-run wettelijk zwaarder te kwalificeren, zeker wanneer sprake is van overlijden. Ook worden strengere sancties genoemd, zoals langdurige rijontzeggingen, verplichte testen op alcohol en drugs, en hogere boetes.

Cijfers van de afgelopen jaren onderstrepen de urgentie. Aruba registreerde meer dan vijftig verkeersdoden in een periode van vijf jaar. Hoewel de jaarlijkse aantallen fluctueren, blijven de onderliggende oorzaken opvallend constant. Dit wijst volgens deskundigen op structurele problemen die niet met tijdelijke maatregelen kunnen worden opgelost.

Voor beleidsmakers ligt hier een duidelijke uitdaging. Effectieve verkeersveiligheid vraagt om meer dan handhaving alleen: wetgeving, vervolging en strafmaat moeten met elkaar in balans zijn. Tegelijkertijd is ook preventie essentieel, via educatie, bewustwording en consequente communicatie over de gevolgen van gevaarlijk rijgedrag.

De petitie markeert daarmee meer dan een oproep tot strengere straffen. Zij symboliseert een breder maatschappelijk verlangen naar verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid en veiligheid op de Arubaanse wegen. De vraag die nu voorligt, is of dit signaal zal leiden tot concrete hervormingen — of zal blijven hangen als een moment van collectieve verontwaardiging.

Zwakker wordende Amerikaanse dollar: wat betekent dit voor de Arubaanse florin?

De Amerikaanse dollar is een periode van hernieuwde zwakte ingegaan op de internationale valutamarkten, wat de aandacht trekt van investeerders, overheden en centrale banken wereldwijd. Als meest gebruikte reservemunt ter wereld reiken veranderingen in de waarde van de dollar veel verder dan de Verenigde Staten alleen. Voor Aruba zijn deze ontwikkelingen allesbehalve abstract. Omdat de Arubaanse florin stevig is gekoppeld aan de Amerikaanse dollar, heeft elke aanhoudende beweging in de dollar directe gevolgen voor de munt van het eiland en, bij uitbreiding, voor de economie.

In de afgelopen weken is de dollar gedaald tot een meermaands dieptepunt ten opzichte van verschillende belangrijke valuta, waaronder de euro en de Japanse yen. Deze daling ging gepaard met een sterke stijging van de goudprijs, die recent historische niveaus overschreed, terwijl beleggers veilige havens zochten te midden van onzekerheid over economische groei, rentetarieven en geopolitieke risico's. Samen wijzen deze ontwikkelingen op een groeiend gevoel van voorzichtigheid op de mondiale financiële markten.

Hoewel dergelijke bewegingen vaak de krantenkoppen domineren in grote economieën, zijn de implicaties bijzonder relevant voor kleine, open economieën zoals Aruba. Het vastewisselkoerssysteem van het eiland betekent dat wanneer de dollar verzwakt, de florin eveneens verzwakt — een realiteit die alles beïnvloedt, van importkosten en inflatie tot de concurrentiepositie van het toerisme en de overheidsfinanciën.

Verschillende factoren hebben bijgedragen aan de recente daling van de dollar. Een van de meest gevolgde ontwikkelingen was speculatie rond valutainterventies, met name waarbij Japan betrokken zou zijn. Marktanalisten suggereerden dat Japanse autoriteiten mogelijk de valutamarkten zijn binnengetreden om de yen te ondersteunen, die eerder aanzienlijk was verzwakt ten opzichte van de dollar. Zelfs de vermoedens van dergelijke interventies kunnen het marktsentiment beïnvloeden, aangezien handelaren de kans op gecoördineerde inspanningen heroverwegen om een te sterke dollar af te remmen.

Tegelijkertijd drukten zorgen over de binnenlandse vooruitzichten van de Verenigde Staten op de dollar. Politieke onzekerheid rond het begrotingsbeleid, waaronder debatten over overheidsuitgaven en het risico op budgettaire impasses, hebben vragen opgeroepen over de langetermijnstabiliteit van de Amerikaanse overheidsfinanciën. Hoewel de dollar historisch heeft geprofiteerd van zijn rol als mondiale veilige haven, kan aanhoudende fiscale onzekerheid het vertrouwen ondermijnen, vooral wanneer deze samenvalt met afzwakkende economische dynamiek.

Een andere belangrijke invloed is het monetaire beleid. Verwachtingen over de richting van de rente spelen een cruciale rol op de valutamarkten, en recente signalen van de Amerikaanse Federal Reserve wijzen erop dat renteverlagingen in zicht kunnen komen. Na een langdurige periode van hoge rentes, gericht op het beteugelen van inflatie, staan beleidsmakers nu voor een delicate balans nu de economische groei tekenen van afkoeling vertoont.

Lagere rentetarieven verminderen doorgaans de aantrekkelijkheid van het aanhouden van activa in dollars, vooral wanneer andere centrale banken hogere of stabielere rentes handhaven. Naarmate het renteverschil tussen de Verenigde Staten en andere economieën kleiner wordt, kunnen beleggers kapitaal verschuiven naar alternatieve markten, wat extra druk op de dollar zet.

De verzwakking van de dollar viel samen met een opvallende stijging van de goudprijs. Goud wordt traditioneel gezien als bescherming tegen inflatie, valutadevaluatie en politieke risico's, en de recente stijging weerspiegelt een groeiende onrust onder beleggers. Nu de goudprijs recordhoogtes heeft bereikt, wijzen analisten op een combinatie van factoren die de vraag aanjagen: verwachtingen van lagere rentetarieven, zorgen over fiatvaluta's (door overheden uitgegeven geld dat zijn waarde ontleent aan vertrouwen en wettelijke erkenning in plaats van fysieke dekking) en toenemende geopolitieke spanningen.

Voor veel beleggers is de stijging van goud niet slechts een reactie op kortetermijnmarktbewegingen, maar ook een weerspiegeling van diepere structurele vragen over het mondiale financiële systeem. Nu overheden met hogere schuldenlasten kampen en centrale banken geconfronteerd worden met steeds complexere beleidsuitdagingen, kan het vertrouwen in traditionele monetaire ankers fluctueren. De dollar, ondanks zijn dominante rol, is niet immuun voor deze verschuivingen.

Het monetaire systeem van Aruba is opgebouwd rond een vaste wisselkoers. Sinds 1986 is de Arubaanse florin gekoppeld aan de Amerikaanse dollar tegen een koers van Afl. 1,75 per dollar. Deze regeling staat onder toezicht van de Centrale Bank van Aruba en is ontworpen om stabiliteit te bieden in een economie die sterk afhankelijk is van toerisme en internationale handel.

Binnen dit systeem fluctueert de waarde van de florin niet vrij op de wereldmarkten. In plaats daarvan beweegt zij in hetzelfde ritme als de Amerikaanse dollar. Wanneer de dollar sterker wordt, volgt de florin. Wanneer de dollar verzwakt, doet de florin dat eveneens. Deze directe relatie vereenvoudigt transacties, vermindert wisselkoersrisico's en ondersteunt het vertrouwen van investeerders, ondernemers en bezoekers.

Dit betekent echter ook dat Aruba beperkte controle heeft over de externe waarde van zijn munt. In tegenstelling tot landen met een zwevende wisselkoers kan Aruba zijn munt niet onafhankelijk aanpassen als reactie op mondiale schokken. De voordelen van stabiliteit gaan gepaard met een verminderde flexibiliteit.

Wanneer de dollar daalt, is het directe effect dat de florin zwakker wordt ten opzichte van valuta die in waarde stijgen. Dit heeft verschillende praktische implicaties voor Aruba.

Aan de importzijde kan een zwakkere florin goederen die in andere valuta worden geprijsd duurder maken. Aruba importeert een groot deel van zijn voedsel, brandstof, bouwmaterialen en consumptiegoederen. Als deze producten afkomstig zijn uit landen waarvan de valuta sterker is geworden ten opzichte van de dollar, kunnen de importkosten stijgen. Op termijn kunnen hogere importkosten bijdragen aan inflatoire druk, wat de huishoudbudgetten en bedrijfskosten beïnvloedt.

Brandstofprijzen vormen hierbij een bijzonder belangrijke factor. Energiekosten beïnvloeden transport, elektriciteitsopwekking en de prijs van tal van goederen en diensten. Hoewel wereldwijde olieprijzen door meerdere variabelen worden bepaald, spelen valutabewegingen een rol bij het vaststellen van lokale brandstofkosten, vooral in economieën die sterk afhankelijk zijn van import.

Tegelijkertijd kan een zwakkere dollar — en dus een zwakkere florin — de prijsconcurrentiepositie van Aruba verbeteren voor bezoekers uit landen met sterkere valuta. Toeristen uit bijvoorbeeld Europa of Canada kunnen reizen en verblijven op Aruba relatief betaalbaarder vinden wanneer hun thuismunt in waarde stijgt ten opzichte van de dollar. Dit kan enige ondersteuning bieden aan de toeristische sector, al hangt het totale effect af van bredere economische omstandigheden in de herkomstmarkten.

Voor Amerikaanse bezoekers, die een aanzienlijk deel van de toeristische aankomsten op Aruba vormen, is het valuta-effect grotendeels neutraal, aangezien prijzen effectief gelijk blijven in dollartermen. Het voordeel van een zwakkere dollar voor het toerisme is daarmee ongelijk verdeeld en afhankelijk van de samenstelling van het bezoekerspubliek.

Het vastewisselkoerssysteem bepaalt in hoge mate hoe Aruba reageert op externe schokken. Het handhaven van dit systeem vereist voldoende deviezenreserves en zorgvuldig monetair beheer. De Centrale Bank van Aruba moet ervoor zorgen dat het vertrouwen in de florin sterk blijft, vooral in perioden van mondiale volatiliteit.
In tijden van aanhoudende dollardepreciatie kunnen beleidsmakers zich richten op het beheersen van inflatie, het waarborgen van financiële stabiliteit en het aanhouden van adequate reserves, in plaats van het aanpassen van de wisselkoers zelf. Fiscale discipline en prudente economische planning worden daarbij bijzonder belangrijk, aangezien de mogelijkheid om devaluatie of revaluatie als beleidsinstrument in te zetten beperkt is.

Ondanks deze beperkingen heeft de koppeling aan de dollar Aruba decennialang goed gediend, door een stabiel kader te bieden dat langetermijnplanning en investeringen ondersteunt. In een op toerisme gebaseerde economie helpt voorspelbaarheid van de wisselkoers bedrijven bij het beheren van kosten en prijzen, en stelt zij bezoekers gerust die de voorkeur geven aan een bekende en stabiele muntomgeving.

De vooruitzichten voor de Amerikaanse dollar blijven onzeker. Veel zal afhangen van hoe de Federal Reserve de komende maanden navigeert, met name wat betreft rentebesluiten en communicatie met de markten. Economische data over inflatie, werkgelegenheid en groei zullen de verwachtingen sturen, terwijl geopolitieke ontwikkelingen en fiscale onderhandelingen in Washington het sentiment verder kunnen beïnvloeden.

Voor Aruba is de kernvraag niet of de dollar op korte termijn stijgt of daalt, maar hoe mondiale trends zich vertalen naar lokale realiteiten. De nauwe monetaire band van het eiland met de Verenigde Staten betekent dat externe ontwikkelingen snel voelbaar zijn op lokaal niveau. Inzicht in deze verbanden helpt verklaren waarom mondiale financiële koppen relevant zijn, zelfs op duizenden kilometers afstand.

Terwijl de markten zich blijven aanpassen aan veranderende verwachtingen, blijft de relatie tussen de dollar en de florin een centrale pijler van het economische landschap van Aruba. Stabiliteit, eerder dan speculatie, blijft het leidende principe — zelfs nu de mondiale omgeving steeds complexer wordt.

ARUBAVANDAAG

Nieuwe samenstelling van de Raden van financieel toezicht

(CuraçaoChronicle) – Op 30 januari 2026 heeft de (Rijks)ministerraad ingestemd met de benoeming van prof. dr. Paul Hilbers als nieuw lid van de drie Raden van financieel toezicht, op voordracht van Nederland.

De heer Hilbers volgt de heer Hans Hoogervorst op. Eerder, op 31 oktober 2025, benoemde de (Rijks)ministerraad de heer Hans Hoogervorst, MA, tot voorzitter van de drie Raden van financieel toezicht (Cft), als opvolger van mevrouw Lidewijde Ongering, MA, die drie jaar lang de functie van voorzitter bekleedde. Zowel Paul Hilbers als Hans Hoogervorst treden per 1 februari 2026 aan in hun nieuwe functies.

De heer Hans Hoogervorst

Na zijn studie Wiskunde aan de Rijksuniversiteit Utrecht en Econometrie en Internationale Economie aan de Vrije Universiteit Amsterdam heeft Paul Hilbers een loopbaan in de financiële sector opgebouwd. In die periode was hij langdurig verbonden aan De Nederlandsche Bank, onder meer als directeur Toezichtbeleid en directeur Financiële Stabiliteit.

Prof. dr. Paul Hilbers

Daarnaast bekleedde Hilbers verschillende functies bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in Washington, meest recentelijk als lid van het Executive Board, een positie die hij tot eind 2024 vervulde. Hij is emeritus hoogleraar aan Nyenrode Business Universiteit en auteur van een groot aantal nationale en internationale publicaties op het gebied van macro-economisch beleid, overheidsfinanciën, toezicht op de financiële sector en internationale economische betrekkingen.

De aftredende voorzitter Lidewijde Ongering wenst zowel Hans Hoogervorst als Paul Hilbers veel succes toe in hun nieuwe functies.

Politie doorzoekt woning van Nederlandse honkbalinternational Jonathan Schoop bij grootschalige nachtelijke operatie

(CuraçaoChronicle) – De politie van Curaçao heeft in de nacht een huiszoeking uitgevoerd in de woning van de Nederlandse honkbalinternational Jonathan Schoop, als onderdeel van een grootschalige politieactie waarbij negen personen zijn aangehouden. De huiszoekingen zijn bevestigd door zowel het Openbaar Ministerie (OM) als het Korps Politie Curaçao.

De operatie begon in de vroege ochtenduren en bestond uit gecoördineerde invallen op meerdere locaties verspreid over het eiland. Daarbij ging het onder meer om een foodtruck langs de Rooseveltweg en verschillende woningen in de wijk Sta. Maria en omliggende buurten. Tijdens de actie nam de politie vier vuurwapens en een aanzienlijke hoeveelheid munitie in beslag.

Volgens het Openbaar Ministerie maakt de operatie deel uit van een lopend onderzoek naar overtredingen van de Vuurwapenverordening en de handhaving van preventieve signaleringslijsten. Vanwege de gevoeligheid van het onderzoek kunnen op dit moment geen verdere details worden verstrekt.

Onder de aangehouden personen bevinden zich acht mannen en één vrouw. De politie heeft niet bekendgemaakt of Jonathan Schoop zelf tot de verdachten behoort. Wel bevestigden de autoriteiten dat de woning van een “bekende honkbalspeler” is doorzocht in het kader van hetzelfde onderzoek.
Volgens bronnen binnen de opsporingsdiensten zou de zaak mogelijk verband houden met recente schietincidenten waarbij woningen op Curaçao het doelwit waren, al is dit nog niet officieel bevestigd.

Jonathan Schoop (34) speelde van 2013 tot en met 2023 in de Major League Baseball en kwam uit voor onder meer de Baltimore Orioles, Milwaukee Brewers, Minnesota Twins en Detroit Tigers. Daarnaast was hij jarenlang een vaste waarde in het Nederlands honkbalteam en nam hij deel aan meerdere internationale toernooien.

Schoop kwam voor het laatst in actie tijdens het Europees Kampioenschap honkbal dat afgelopen september in Rotterdam werd gehouden en wordt algemeen beschouwd als een van de meest prominente spelers van zijn generatie binnen het Koninkrijksteam. Het is vooralsnog onduidelijk of het politieonderzoek gevolgen zal hebben voor zijn mogelijke selectie voor de komende World Baseball Classic in maart, waarvan de definitieve selectie volgende week wordt bekendgemaakt.

Rechtbank: Nederlandse staat schiet tekort in bescherming Bonaire tegen klimaatverandering

(TheDailyHerald) – De Nederlandse staat heeft de inwoners van Bonaire onvoldoende beschermd tegen de gevolgen van klimaatverandering en hen ongelijk behandeld ten opzichte van inwoners van Europees Nederland. Dat oordeelde de rechtbank Den Haag deze week in een baanbrekende uitspraak in een zaak die was aangespannen door Greenpeace. Volgens de rechtbank is sprake van schending van fundamentele mensenrechten.

De zaak draait om de bijzondere kwetsbaarheid van Bonaire voor klimaatverandering. Grote delen van het eiland liggen laag, sommige zelfs onder zeeniveau, en zijn gevoelig voor overstromingen. Tegelijkertijd kampt een aanzienlijk deel van de bevolking met armoede, waardoor de mogelijkheden om zich te beschermen tegen extreme hitte, zeespiegelstijging en stormen beperkt zijn. De economie is bovendien sterk afhankelijk van toerisme, dat direct wordt geraakt door schade aan natuur en infrastructuur.

De rechtbank stelde vast dat de effecten van klimaatverandering zich op Bonaire al duidelijk laten voelen en in de komende decennia verder zullen toenemen. Stijgende temperaturen, een hogere zeespiegel en extremere weersomstandigheden vormen een directe bedreiging voor volksgezondheid, leefomgeving en cultureel erfgoed. Mangroven, koraalriffen en zoutpannen staan onder druk, terwijl juist deze ecosystemen essentieel zijn voor kustbescherming en biodiversiteit.

Volgens de rechters heeft de Nederlandse staat nagelaten tijdig en concreet beleid te voeren om Bonaire weerbaarder te maken. Daarbij weegt zwaar dat het eiland, ondanks de grotere risico's, niet dezelfde mate van bescherming geniet als Europees Nederland. Dat verschil acht de rechtbank onrechtmatig en discriminerend.

De staat krijgt nu duidelijke opdrachten mee. Binnen anderhalf jaar moeten bindende tussentijdse klimaatdoelen wettelijk worden vastgelegd voor de gehele economie. Daarnaast moet uiterlijk in 2030 een uitgewerkt en uitgevoerd adaptatieplan voor Bonaire klaar zijn.

Greenpeace spreekt van een historische uitspraak die een einde maakt aan jarenlang uitstel. Ook onder inwoners van Bonaire wordt de beslissing gezien als een belangrijk keerpunt, al klinkt tegelijk de oproep dat plannen alleen niet volstaan: concrete investeringen en uitvoering zijn nu cruciaal.